

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
12KASIM 2020 AYLİK TOPLANTISI

OTURUM BAŞKANI : İbrahim AKTAN

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

KONUŞMACILAR : İsmail Hakkı GÜNEŞ

Öğretim Görevlisi - Yeminli Mali Müşavir

: Meltem KIRDÖK AK

Yeminli Mali Müşavir

KONU

: “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 Sayılı Karar ile Vergi ve Diğer Mevzuatlardaki Güncel Gelişmeler”

TARİH

: 12 Kasım 2020 14.00 - 18.00

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI VEHBİ KARABIYIK

Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın teknolojisi panellerimizi yapmaya çok uygun. Yüksek İstişare Kurulu Onursal Başkanımız covid'e yakalandı, ama iyi, korona testini oldu, gayet iyi durumda Odamızdan bir kaç memur yakalandı. Bu nedenle de hem sizin, hem bizim sağlığımız için maalesef elektronik uygulama devam ediyor bir süre daha. İnşallah kısa zaman sonra, yani yarın, öbür gün değil belki ama, bir, iki ay içinde bu hastalık sona erer, dünya, bizler ve de Türkiye normal hayatımıza döneriz çok büyük kayıp vermeden inşallah döneriz.

Mevzuatta birçok değişiklikler var, önemli değişiklikler var. Ülkede maalesef deprem var, korona var, bir sürü sorunlarımız var. Ekonomik sorunlarımız var. Mesleki sorunlarımız var. Bunların hepsini yine karşılıklı kardeş ortamı içinde burada birlikte konuşup, dertleşmek isteriz. Ama maalesef bu şansımız yok. Bu nedenle bunu fırsat bildik. Sayın İbrahim AKTAN Başkan Yardımcımız paneli yönetecek. İsmail Hakkı GÜNEŞ kardeşimiz ve Meltem KIRDÖK AK kardeşimiz de Yeminli Mali Müşavirler tabii bu konularla ilgili değerli bilgiler verecekler. Çok da merak edeceğiniz bir konu olduğuna eminim. Çünkü bir sürü düzenlemeler yapıldı. Bundan sonra inşallah daha kısa zamanda genel olarak mesleki konuda bir toplantı yapmak isteriz, yapabilirsek, becerebilirsek.

Bu arada KGK eğitimleri konusunda epey yol aldık. Zaten yüz yüze eğitimlerimiz başladı. Online eğitim konusunda da başvuru yaptık KGK' ya. Ankara'yla birlikte.

Ankara bizden birkaç gün önce dosyasını tamamladı gönderdi. Biz de önümüzdeki hafta online yetkilendirilip bu faaliyetimize başlayacağımızı ümit ediyoruz. Onunla birlikte belki bir sohbet ortamı düzenleyip, Yönetim kurulu olarak karşılıklı dertleşiriz.

Ben sözü çok uzatmayayım, gündem yoğun. Sizlerin bir kısmını görüyorum, sanki buradaymışsınız gibi. Karşılıklı konuşmayı çok isterdik. Fakat şu anda maalesef hem panelin sağlığı açısından, hem de konuşmacıların vaktini çok almamak, saygısızlık etmemek için sözümü burada kesiyorum.

Hepinizi hasretle selamlıyorum, Yönetim Kurulu adına saygılarımı sunuyorum. Üstadım buyurun lütfen, başarılar diliyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Herkese iyi günler. Maskemi şimdilik çıkarıyorum, ama bunu takmak zorundayız. Sayın Başkan da söyledi, maalesef kötü bir dönemden geçiyoruz. Sadece Türkiye değil, bütün dünya nereye gideceğini bilmiyor. Ama biz de elimizden geldiği kadar bu tedbirleri alıp, bilim insanlarının, bilim adamlarının bir yıldır söylediği kuralları uygulamak zorundayız. Çünkü bizim işimiz değil. Vergi, muhasebe, denetim olsa biz ahkâm keseriz, ama bunu bilim yönetiyorsa biz ona uymak durumundayız. Her şeye rağmen değerli meslektaşlarım hayat devam ediyor. Ama çok tehlikeli, çok riskli bir ortamdayız, ama her şeye rağmen hayat devam ediyor. Hayatı da yaşayacağız, yaşayıp göreceğiz. Ve inanıyoruz, ümit ediyoruz, “inşallah” diyoruz, bunu hem özellikle sağlık yönünden ucuz şekilde atlatırız. Hem ekonomik anlamda mümkün olduğunca az hasarlı, hasarsız mümkün değil, az hasarlı atlatırız. Ne zaman biteceğini bilemiyoruz ama, “normalleşme önümüzdeki baharda başlayabilir” diyor Beyaz Saray’ın bu işlerle sorumlu kişisi, yani önümüzdeki bahara kadar çok dikkatli olmamız lazım. İhtimaldir ki aşı çıkacak, o olacak, bu olacak falan, önümüzdeki Mart, Nisan, Mayıs’tan itibaren biraz daha normal duruma geleceğiz diye düşünüyoruz.

Bugün Sayın Başkan da söyledi, iki konuşmacı arkadaşımız var. Aslında biliyorsunuz, bundan önceki toplantılarımızda üç konuşmacı arkadaşımız olurdu. Fakat sosyal mesafeyi, işte maskeleri kullanmak durumunda olduğumuz için gölgemizden korkar olduk, onun için şimdi ikiye düşürdük.

Arkadaşlarımızın birisi sayın İsmail Hakkı GÜNEŞ, onu tanıyorsunuz, özgeçmişini birazdan söyleyeceğim zaten. Diğer arkadaşımız da sayın Meltem KIRDÖK AK, o da Yeminli Mali Müşavir. Her ikisi de mesleği bilfiil icra ediyorlar. Onları da bu toplantıda konuşmacı olarak sizlere takdim ediyoruz, sunuyoruz.

Tabii konuşmalarımız, tartışmalarımız şu amaç içindir; Hepimiz Yeminli Mali Müşaviriz, meslek mensubuyuz, zaten biz bunları hepimiz çalışıyoruz, biliyoruz falan. Buradaki konuşmalarımız birazcık kendimizi böyle güncelleştirmek, karşılıklı

sohbet etmek, kafamıza takılan soruları sormak, karşılıklı tartışmak. Yoksa herhangi bir şekilde birbirimize bir şey öğretmek, anlatmak anlamında değil, sadece karşılıklı sohbet etmek. Aklımıza gelen, çözümünü istediğimiz sıkıntılı konular vardır, onları daha netleştirebilmek için karşılıklı sohbet edeceğiz.

Şimdi her iki arkadaşımı da önce yanıma davet edeyim. Ondan sonrada mesafeyi biraz daha açacağım. Evet, İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşım lütfen buyur. Meltem KIRDÖK AK lütfen buyurun. Her ne kadar İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımızı tanıyorsanız, biliyorsanız da bir özgeçmişini hatırlamakta fayda var.

İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımız 1960 yılında İstanbul'da doğmuş. Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi'nin lisans bölümünden mezun olmuş. Muhasebe ve finans yüksek lisansını da yapmış. Hesap planı konusunda tez hazırlamış. Şirket Birleşme uygulamaları ile ilgili çalışmaları var. Akademisyen olmak, yüksek lisans yapmak, hoca olmak böyle bir şeyi gerektiriyor. Hocam İsmail Hakkı GÜNEŞ karşımda, bana diyor ki “benim de var, ben de akademisyenim”, evet farkındayım İsmail Hakkı hocam. Dergilerde yayınlanmış çok sayıda makalesi var. Çeşitli radyo televizyon programlarına katılmış. 85 – 90 arasında. Şirketlerde mali işlerden sorumlu genel müdür yardımcısı olarak görev yapmış. 01.01.1990 – 2003 arası Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olarak çalışmış. 01.01.2004'ten itibaren de yani 16 senedir de Yeminli Mali Müşavirlik faaliyetini fiilen icra ediyor. 1999 yılından bu yana da İstanbul Üniversitesi'nde, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak ders vermiş. Aydın Üniversitesi'nde halen “vergi uygulamaları ve denetim” konusunda dersler veriyor. Başarılı bir kariyeri olan arkadaşımız. Tebrik ediyorum.

Meltem KIRDÖK AK arkadaşımıza gelelim. Meltem KIRDÖK AK, Marmara Üniversitesi mezunu. Adana'da doğmuş. 96 yılında iş hayatına başlamış. Serbest Muhasebeci Mali Müşavir olmuş. Daha sonra Yeminli Mali Müşavirlik sınavlarına girmiş, sınavla Yeminli Mali Müşavir olmuş 2014 yılında. Yani aşağı yukarı altı senedir de Yeminli Mali Müşavir. Hem bağımsız denetimde çalışıyor, ihtisas sahibi. SPK'da denetim yetkisine de sahip olan bir arkadaşımız. Yabancı dili benimle konuşacak seviyede. Onun dışında bir sürü kariyeri var. Üsküdar Kız Lisesi'nden mezun ayrıca. Gençliğinde hentbol oynuyordu bir zamanlar, şimdi onları bıraktı. Evli, iki tane çocuğu var, Allah bağışlasın. Onun dışında denetim standartları konusunda da çalışmaları var. Çok fazla uzatmayayım ben özgeçmişini, özgeçmişini kısaca Meltem hanımın böyle.

Bugünkü konumuz şu, “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ve bununla ilgili bugüne kadar mevcut düzenlemeler”. 32 Sayılı Karar neydi? Arkadaşımız, hocamız bunu söyleyecek. Daha doğrusu bugüne kadar neler yaşandı? Bugün nerelerdeyiz? Onları bize anlatacak. Aslında daha başka bir konu vardı ama yetişmez, sığmaz diye onu bıraktı.

Meltem KIRDÖK AK arkadaşımız bugüne kadar ki vergi mevzuatı ve diğer mevzuatlardaki düzenlemelerle ilgili çalışmalarını yaptı, hazırladı. Onlarla ilgili bize

sunum yapacak başlıklar halinde. Yani tekrar bunları konuşacağız, sizler sorular soracaksınız. Eğer kafanıza takılan şeyler olursa, cevap vermeye çalışacağız. Her iki arkadaşımıza da 25'er dakikada özet bir şekilde sunumlarını yapmalarını rica ediyorum. Kıdem esasına uyarak ilk sözü sayın İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımıza veriyorum. İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımız 32 Sayılı Kararla ilgili sunumunu yapacak.

Ben teşekkür ediyorum. Sizlere de katıldığınız için teşekkür ediyorum. Katıldığımız için "1" puan daha alacağız.

Söz İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımızın. Buyurun İsmail bey arkadaşım.

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Sevgili Oturum Başkanım, saygıdeğer meslektaşlarım, üstatlarım hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. İki gün önce büyük önder ATATÜRK'ün ölüm yıldönümüydü, minnetle, saygıyla, şükranla anıyorum. Yine ülkemizde yaşanan depremden vefat edenlere Allah'tan rahmet, yaralı olan yurttaşlara acil şifalar diliyorum.

Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 32 Sayılı Karara ilişkin gelişmeleri yıllardan beri Odamızın Platformunda ve Odamızın aylık toplantılarında süre geldiği üzere işledik, tartıştık. Yine 2018'de çıkan dövize endeksli ve dövize dayalı sözleşmelerle ilgili düzenleme de 32 Sayılı Kararı ilgilendiriyordu, onu da birlikte tartıştık. Burada benim iki temel amacım var. Sayın Oturum Başkanı üstadımızın da söylemiş olduğu bir anlıktan ziyade iki yönünüze hitap etmek, birincisi entelektüel yönünüz, entelektüel meslektaş olarak üstatlara veya sizlere hitap edeceğim. İkinci olarak da uygulamalı yönünüze hitap edeceğim. "anlatımı ne şekilde düzenledik" dersiniz, takdir edersiniz ki, 32 Sayılı Kararı bütünüyle değil, 32 Sayılı Kararda 2008'den itibaren altı düzenleme var. Altı düzenlemeyi inceledik. En son 28 Ağustos 2020'de bir düzenleme yapıldı. Bu düzenlemeler kamuoyunda, yazılı basında, görsel medyada ve sosyal medyada çok tartışıldı. Biz bunlara Odamız tüzel kişiliği üzerinden bir bakış açısı getirmek ve biraz önce ifade etmiş olduğum entelektüel yönümüze ve uygulamacı yönümüze olası gelişmeler ve uygulama üzerinde bilgi vermektir. Hemen belirteyim ki, şu anda görmüş olduğunuz slayt Odamızın sayfasında yer alacaktır. Onun için olabildiğince Resmi Gazete tarih ve sayısını söylememeye özen göstereceğim. Daha sonra Odamızın sayfasından tekrar edebilirsiniz.

İkinci söyleyeceğim yaklaşık 200 küsur sayfalık bir külliyat bu. Ben 200 küsur sayfalık külliyatı sayın Başkanın bana vermiş olduğu 20 dakikada özetleyeceğim. Daha sonra bu külliyatlarla ilgili olarak kaynak illiyet bağı kurulmuştur. Arzu eden üstatlarım onlardan daha geniş şekilde faydalanabilirler.

İki tane temel amacı var. Bu temel amaçlardan bir tanesi 32 Sayılı Kararın yalnızca daraltılmış olarak ihracat bedelleri, ihracat bedelleri üzerinden bir düzen getirmektir. Özellikle 28 Ağustos'ta çıkan düzenlemenin ne olduğunu ve daha sonra Başkanımın da ifade etmiş olduğu gibi, bir bütünsellik içerisinde onu izlemek, tartışmaktır. Sorularınız gelirse, anlatım zenginleşecektir. Tartışmalardan daha fazla yarar sağlanacaktır.

Bildiğiniz üzere, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Mülga 32 Sayılı Karar, ilk olarak 11 Ağustos 1989'da ekonomik yaşantımızda yerini aldı. Çok önem arz etti, çok tartışıldı 11 Ağustos 1989 tarihinden itibaren. Bizleri ilgilendiren en önemli değişiklik, özellikle meslektaş boyutuyla, uygulamacı boyutuyla 2008'de bir değişiklik oldu. Bu 2008'deki değişiklik çok önemliydi. Odamızda da bu çok tartışıldı. Yine aylık toplantılardan, Odamızın platformunda bununla ilgili yayınlanmış anonim çalışmalar da var. Biz de bu çalışmaların içinde zaman zaman konuşmacı olarak, zaman zaman yazan çizen olarak katkı sağladık. Bu değişiklik, 08 Şubat 2008'deki en önemli değişiklik bildiğiniz üzere "döviz alım belgesi" kaldırıldı. Ne demek bu? 32 sayılının 8'inci maddesinde yapılan esaslı değişiklik "ihracat bedellerinin tasarrufu serbest bırakıldı". İhracat bedellerinin tasarrufu serbest bırakılınca yeni bir tartışma başladı. İhracat bedellerinin tasarrufu serbest bırakılınca Yeminli Mali Müşavir meslektaşlarımız, üstatlarımız yapmış oldukları Katma Değer Vergisi iade raporlarında döviz alım belgesi ne olacaktır? Dikkate alınacak mıdır? Diye tartışıldı. Bu tartışılınca Gelir İdaresi Başkanlığı bir düzenleme yaparak döviz alım belgesinin zorunlu olmadığı "bir istisna düzenlemesi" getirdi. Yine Odamızın yayınladığı, Platform yayınlarında var. Bavul ticareti yolcu beraberindeki eşyada bunun dışında tutuldu. Bunun gerekçesini de hemen söyleyeyim. Bavul ticareti, yolcu beraberindeki eşya kambiyo rejimine tabi değildir. Orada döviz aranma şartı gereklidir diye Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgeler verdi. Bunlar da Odamızın Platform Dergilerinde yazıldı ve tartışıldı.

Burada anlatılmak istenen ihracat bedelleri neyi kapsıyor" dediğimiz zaman çok fazla ayrıntıya girmeden "akreditif ödeme", "vesaik mukabil ödeme", "mal mukabili ödeme", "kabul kredili akreditifli ödeme", "kabul kredili vesaik mukabili ödeme", "kabul kredili mal mukabili ödeme" ve "peşin ödeme" olmak üzere ihracat bedellerini ödeme şekilleriyle ilgili 32 Sayılı Kararın 8'inci maddesi, döviz işlemleri ve döviz bedellerinin yurda getirilmesiyle ilgili düzenlemeyi içeriyor.

Burada kronolojik olarak çok kısa sizi sıkmadan ne olup, bittiğini söyleyecek olursak, çok düzenleme oldu. Ama iki yıl içerisinde oldukça hızlı düzenlemeler oldu üç aylık aralıklarla. 04.01.2008'de bir düzenleme oldu. 03 Nisan 2019'da yine bir düzenleme oldu. 31 Aralık 2019'da yine bir düzenleme oldu. 16 Ocak 2020'de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın İhracat Genelgesi yayınlandı. Ve 28 Ağustos 2020'de bizim tartışacağımız ormandan geriye, yani ormandan ağaca doğru, zaman zaman da ağaçtan ormana doğru iç içe sokarak tartışacağımız düzenlemeler oldu.

Özellikle bir bilgiyi hoşgörünüzle ifade etmek isterim. 16 Ocak 2020 Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası İhracat Genelgesi kamuoyunda pek bilinmiyor, pek dikkat çekici olmadı. Bunun gerekçesi de kamu idaresinin, kamu otoritesinin düzenlemeleri genellikle Resmi Gazetede yayınlanınca ilgi çekiyor. Hepinizin bildiği üzere, Merkez Bankası'nın genelgesini Resmi Gazetede yayınlama zorunluluğu yok. 16 Ocak 2020 tarihinde Merkez Bankası genelgesi bu işin ana noktasını oluşturuyor. Niçin ana noktasını oluşturuyor? İlerleyen kısımlarda tartışacağız. Çünkü İhracat Genelgesiyle ilgili ben okudum, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yerel uygulayacağı olan vergi dairelerine olan ihbarları ve ihbar neticesinde vergi dairesinin tebligatları, bu düzenlemeden oldukça bize uygun olmak zorunda, bunun için biz burada da yer verdik saygıdeğer üstatlarım.

Peki, şimdi biraz önce ifade etmiş olduğum, “kronolojik düzenlemede ne oldu” derken 04 Eylül 2018’de yapılan düzenlemeyle ihracat bedellerinin yurda getirilmesi altı aylık süreyle ilişkilendirildi. Ve “180 günü geçemez, 180 gün içerisinde % 80’in bankaya satılması zorunludur” düzenlemesi getirildi. Çok uzun düzenlemeyi, diğer maddeleri daha sonra isteyen üstatlarım takip edebilirler. Ama bizi ilgilendiren ihracat bedelleri, döviz alım belgesi, ihracat kabul belgesiyle ilgili düzenlemeler ışığında bu sunumu yapmaya çalışıyorum.

Hemen akabinde bu düzenlemeden yaklaşık altı ay sonra bir düzenleme daha getirildi. Bu tamamen tesadüf, altı ay sonra, “altı” ay ibaresi değiştirildi, “bir” yıl olarak düzenlendi. Yani “bir yıl içerisinde yurda getirmek zorundasınız” dendi. Daha önce 180 gün olduğu için otomatik olarak bu süre 18 aya uygulanacak şekle dönüşmüş oldu. Biz buna “fiili süre kazanma” diyoruz.

Peki, bu ihracat bedellerinin yurda getirilmesiyle ilgili olarak hemen akabinde yine altı ay sonra tamamen tesadüf, 31 Aralık 2019’da bir başka düzenleme yapıldı. İlgili Resmi Gazetenin tarih sayı numarasını görüyorsunuz, “180 günü geçemez” dendi. Bir sonraki slaytda göreceğiz. “180 günü geçemez”e, “90 günde özellikli süre”, yani çeşitli gerekçelerle mücbir sebep dâhil olmak üzere ek süre tahsis edildi. Otomatik olarak Merkez Bankası genelgesiyle olduğu için kamuoyunda pek bilinmez. Bugün 180 günlük süre “270 güne” uzamış oldu. Bize göre, benim kanaatimce vade bitiminden itibaren bir “90 günlük” süre daha kazanılmış oldu. 90 günlük süre ilave edilmiş oldu.

Bu düzenleme 90 günlük, dediğim gibi Resmi Gazetede yayınlanmadığı için İhracat Genelgesi Merkez Bankası'nın ek süre olarak pek dikkat edilmedi.

Yine kısa kısa rakamlara boğmamak için, Oda'nın web sayfasına konulacağı için bu sunum, göreceksiniz hemen toplantının bitiminde sayfaya konacaktır Oda Yönetimince, bildiğim için söylüyorum, yoksa Yönetim adına konuşmak istemem alışıl gelmiş olduğu üzere.

Yine Merkez Bankası genelgesiyle bir takım rakamlar belirlendi döviz cinsinden Dolar rakamları. 200 bin Amerika Birleşik Devletleri Doları Gümrük Beyannamesinin tebliğ edilmesi ve Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yerel uygulayıcısı olan vergi dairelerine bildirilmek suretiyle tebliğ edilme şartı getirildi. 90 günlük ek süreli bizatihi vergi dairesi başkanlıklarına yapılmak istendi. Daha sonra bu benim kanaatim, yorumumdur. Dövizdeki anormal çok yükseliş, çok hızlı bu rakamı aşağıya çektiler, 30 bin Dolara indirdiler. 30 bin Dolara kadar bu hak tanınmış oldu yerel düzeydeki vergi dairesi işlemlerine.

Yine bu düzenlemeyle beraber döviz alım belgesine alternatif diye kabul edebileceğimiz bir belge daha geldi, bu çok önemli. Bundan sonraki sunumları çok etkileyecek, "İhracat Kabul Belgesi" getirildi. Bu İhracat Kabul Belgesi, "Döviz Alım Belgesi'nin muadili midir, değil midir" tartışılabilir. Ama bana göre, bir başka fonksiyonu yerine getiriyor, bunu da ilerleyen kısımlarda söyleyeceğim. Ama anlatma bütünlüğü içerisinde bununla ilgili şekil şartlarını düzenlemeleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yetki verildiği için Döviz Alım Belgesi'nin eşdeğeridir. Zaten "Döviz Alım Belgesi'nin yanında kullanılabilir" diye bir düzenleme getirildi. İhracat Kabul Belgesi hayatımızda ekonomik yaşamda yeni bir belge türü olarak yer aldı.

Şimdi biraz önce ifade etmiş olduğum Gümrük Beyannamesi için 200 bin Dolar, sonra 100 bin Dolara düşürüldü. Fakat daha sonraki düzenlemelerde 30 bin ABD Doları noktasına çekildi. Bu benim yorumumdur, herhangi bir yerde yazmıyor. Sanırım dolardaki çok ciddi yükselişi Merkez Bankası tebliği rakamı biraz daha kısalttı, daralttı diye söyleyebiliriz.

Peki, en önemli kısım da, "ormandan ağaca doğru gideceğimiz" dediğim kısım burası. 28 Ağustos da ne oldu? 28 Ağustos'ta banka ödeme yükümlülüğü getirilmişti. Bu banka ödeme yükümlülüğü kaldırıldı dendi 28 Ağustos'ta. Tartışma da burada başladı. Burada biraz fazla tartışırız. 28 Ağustos da "ğ" maddesinde "banka ödeme yükümlülüğü kaldırıldı" dendi. Bu denince, tartışma burada başladı. Yazılı basında, yine sözlü basında, sosyal medyada banka ödeme yükümlülüğü "dövizin yurda getirilmeyeceği" şeklinde algılandı. Bunun altını çizmek istiyorum, çünkü bunun üzerinde çok çalıştım. "kaldırıldı" denince, artık dövizin yurda getirilmesi, bankaya bozdurulması, ibrazı, ihbar edilmesi, yani banka tarafından Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yerel uygulayıcısı vergi dairesine ihbar edilmesi, vergi dairesinin de tebligat müessesesiyle akıbetini sorması işlemi", "kaldırıldı" şeklinde algılandı. Hâlbuki böyle değil. Banka ödeme yükümlülüğü bir finansman güvence aracıdır ve finans devri öncesinde kullanılır.

Peki, nedir banka ödeme yükümlülüğü? Biraz sonra da ifade edeceğim. Banka ödeme yükümlülüğü, satıcının bankasının, alıcının bankasına karşı bir işlem bütünselliğidir. Ne demektir bu finans güvence sistemi? Satıcı x anonim şirketi, alıcı y ülkesinin, z müşterisine karşı mal satıyor. Bunları sattığında satıcının bankası, buna a bankası diyelim, alıcının bankası da b bankası olsun. Alıcının bankası satıcının bankasına diyor ki, "y arkadaş ben bu müşterinin satmış olduğu malın teminatıyım, teminatı

benim". Çok az bilinir, bir finans terminolojisinde, bankaları zora sokan bir belgedir. Uygulamada çok fazla kullanılmıyordu. Çünkü bankaları riske eden bir "ödeme sistemi" demeyeyim, ama "finans güvence sistemi"dir, bu kaldırıldı. Bunun altını çizeyim, şurada bir şekilsiz olarak da görelim; "alıcı banka", "yükümlü banka", "lehtar bankası", "satıcı", "orijinal belgeler", şematik olarak çok fazla vaktinizi almak istemiyorum. Bu kaldırıldı, yani "ğ" maddesinde kaldırılan budur. Ne "döviz alım belgesi" kaldırıldı. ne "dövizin yurda getirilmesi ilgili zorunluluk" kaldırıldı. Ne de "yurda getirilen dövizin bankaya bozdurulmasıyla ilgili" zorunluluk kaldırıldı. "Bank Payment Obligation" diye tabir edilen, "banka ödeme yükümlülüğü belgesi"dir, kaldırılan budur ve dediğim gibi "finans teminat belgesi"dir. Bankalara ciddi yükümlülük yükleyen, fakat uygulamada pek kullanılmayan uygulama kaldırıldı.

Biraz da yine uygulanıcı yönünüze hitap edeyim. İlgili düzenlemeler ve Merkez Bankası Genelgesi ülkeleri üçlü kategoriye ayırdı.

Bir, genel ülkeler. Yani genel ülkelere yapılan ihracatlar ve onların dövizle ilgili işlemleri,

İki, Afganistan, Irak ve Libya'ya yapılan ihracat ve bu ülkelerle ilgili olarak ihracat bedelleri,

Üç, Suriye ve İran'a yapılan ihracat bedelleri.

Bu ayırım Merkez Bankası Genelgesinde yapıldı. Bu ayırma göre, örneğin Afganistan, Irak, Libya'dan banka yoluyla para getirme zorunluluğunuz yok, yani bavulla da getirirsiniz, çuvala da getirirsiniz. Veya hoşgörünüzle söyleyeyim, katır sırtında da getirebilirsiniz, bir sınırlama yok. Böyle kategorize edilmiş oldu. Kanaatimce, bu ülkelerde bankacılık sisteminin kuvvetli ve esaslı bir şekilde düzenlemeler içermediği için, bu ülkelerle ilgili istisna getirildi. Şu anda slaytta gördüğünüz, daha sonra bunu toplama halinde düzenledim ben. Bu yurda getirilen, getirilmiş olan ve satmak zorunluluğunda olan düzenlemeler 2018'de bu şekildeydi. Daha sonra bunların hepsine 90 gün ilave edildi. Gelen ülkeler Afganistan, Irak, Libya, tek tek bunları anlatmıyorum. Çünkü slayttaki cetvel olarak Odamızın sayfasında olacak. Suriye'ye giden, bunların kapsamı dışında bırakıldı.

Şimdi, burada bu son görmüş olduğunuz slayt, belgelerin döviz tutarlarının hangi belgelerle ibrazının zorunlu olduğu, ne şekilde yurda getirilmesi gerektiği ile ilgili düzenlemedir. Sizlerde bunu ister bir önceki slayttan toplayarak, isterseniz burada toplatılarak izleme, takip etme imkanınız olur.

Peki, asıl yapılan nedir bütün bunlardan sonra? Mademki "ğ" maddesi kaldırıldı sistem nasıl çalışıyor? Üç maddede özetleyebiliriz;

Bir, "bdo" Kaldırılan ihracat kabul belgesi, ya da döviz alım belgesinin kaldırılması değildir. Alıcı bankayla, satıcı banka arasındaki işlem bütünlüğünde, alıcı müşteri

bankasının, satıcı banka müşteri bankasının verdiği finans teminatıyla da, finans güvence sisteminin kaldırılmasına yönelikti.

Peki, ne yapılıyor? İhracat bedelleri ileride belirtilen, bir önceki slaytta da anlatılmış olduğu gibi, “180 + 90 gün = 270 gün” içerisinde yurda getirilmezse ilgili banka Gelir İdaresi Başkanlığı’nın yerel uygulayıcı birimleri vergi dairesine bildirimde bulunuyor diyor ki, “x müşterim şu tarih şu sayılı gümrük çıkış beyannamesi” ile yapılan ihracatla ilişkin banka bununla ilgili olarak müşteriye 10 iş günü içinde 90 gün süreli ihbarname gönderiyor, açıklama istiyor, “bu parayı neden getirmedi, mücbir sebep mi var”. Bununla ilgili bir form var, ekinde var çalışmamızın. Bunun açıklamasını istiyor ve beş gün içerisinde ilgili müşteri vergi dairesine bildirim yapmak zorunluluğu var. Bu düzenleme hâlihazırda var ve devam ediyor. “ğ” maddesinin kaldırılması bu değildir, en çok tartışılan konu budur.

Bu biraz önce ifade etmiş olduğum bildirimle ilgili vergi dairesi başkanlığına ödemeye ilişkin belgeler elden gelmişse, yolcu beraberinde demeyelim de, bavulla gelmişse, sorularda bu çok tartışılacak, çok soru soruluyor. Bunlarla ilgili olarak ayrıntılı vergi dairesine yapılan bildirimde “şöyle geldi”, “böyle geldi” bu kadar açık değil. Her halde bunlar bilindi, bankanın yükümlülüğü, yalnızca bildirim yükümlülüğü var. Bunun dışında tahkim yükümlülüğü yok. Tahkim yükümlülüğü Gelir İdaresi Başkanlığı’na ait, yani yerelde uygulayıcı vergi dairesine aittir.

Şimdi burada bizim amacımız, neyi anlatmaya çalıştık? Özetleyeyim. 32 Sayılı Kararda, 2018’den itibaren altı aylık periyotlarla yapılan düzenlemeyi, en son 28 Ağustos 2020’de yapılan düzenlemeyle çok tartışılan “bdo”nun ne olduğunu, “döviz alım belgesi uygulaması kaldırıldı mı” sorusu, hayır kaldırılmadı, devam ediyor. Bildirimler, hem bankanın bildirimleri, hem vergi dairesinin ihbarı, hem de satıcının ihraç edenin dövizini getirip bankaya yatırması aynı şekilde devam ediyor.

Bana verilen süreye riayet ettim. 21 dakikada özetledim. Soru ve katkılarınızla bunun daha iyi anlaşılmasını sağlarız. Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkür ediyoruz sayın İsmail Hakkı GÜNEŞ. Buyurun sayın Meltem KIRDÖK AK.

MELTEM KIRDÖK AK

Merhabalar değerli üstatlarım, sizlerle bir arada olduğum için çok mutluyum. Bu fırsatı bana verdikleri için değerli Yönetim Kurulu’na teşekkür ediyorum.

Bugün benim konum kısaca “vergi ve diğer ilgili kanunlardaki son değişiklikler”, biraz geniş konu takdir edersiniz, son üç, dört ayı dikkate almaya çalıştım. Tabii bazı konularda geriye dönmek durumunda da kalıyoruz. Ama genelde baktığımızda

maalesef yaşamakta olduğumuz pandemi dolayısıyla ekonomik ve sosyal ortamda meydana gelen sosyal durum etkilerini kaldırmak için İdare üstüne düşeni kısmen de olsa yapmaya çalışıyor ve son aylardaki düzenlemelerin büyük çoğunluğu, bu hayattaki olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik bir takım oranların düşürülmesi, ilave süreler verilmesi. Tabii bunun dışında önceki yıllarda da çeşitli kanun maddelerinde biliyorsunuz değişiklikler oldu, tebliğlere işlenmişti bunlar önemli tebliğlere. Onlarla ilgili de bir takım yenilikler oldu. Ben de süreye sadık kalmaya çalışarak, sizlere iletmeye çalışacağım.

Evet, genel olarak özet başlıklar altında Gider Vergileri Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu, Ticaret Kanunu, İmar Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu hakkında değişikliklerden bahsedeceğim. Bir de tabii Mecliste şu anda görüşülmekte olan bir kanun var bildiğiniz üzere, buna da son anda bir Yapılandırma Kanunu eklendi kısmen de olsa, ondan da size özet olarak bahsedeceğim.

İlk olarak Gider Vergileri Kanunu, yine biliyorsunuz dövizli işlemler ile ilgili "BSMV" 2020 Mayıs ayında % 1'e çıkartılmıştı kambiyo muameleleri üzerinden alınan, 2020 Eylül ayında yeniden bu oran % 0,2'ye indirildi. Bununla ilgili Kararnamenin değişiklik yapılan kısmını şu anda ekranda görüyorsunuz. Açıkçası ihracatçı birliklerine üye olanları, ihracatçı kambiyo satışlar, daha sonra sanayi ticaret sicil belgesine haiz işletmelere yapılan kambiyo satışları, ya da dövizli borçları olan bankalara firmaların, bu borcu olmasından doğan, ya da kullanıma aracılık eden bankalar tarafından bu firmalara yapılan kambiyo satışlarında BSMV "0" sıfır olarak uygulanıyor.

Gelir Vergisi Kanuna geçtiğimizde, burada vadeli mevduatta stopaj indirimi var. Bu da belli bir süre için yapıldı yine. 30 Eylül 2020 ve 31.12.2020 tarihleri arasında geçerli. Bu tarihler arasında açılan, ya da bu tarihler arasında vadesi yenilenen TL mevduat hesaplarıyla katılma bankalarına, katılma hesabı karşılığı ödenen kâr payları üzerinden elde edilen pay dilimlerini, kâr payları üzerinden "% 5", "% 3" ve "% 0" olarak oranlar yeniden belirlendi. Baktığımızda son durumu bu tablodan görebilirsiniz. Vadesiz veya 6 aya kadar vadeli hesaplarda % 5, bir yıla kadar vadeli hesaplarda % 3, bir yıldan uzun vadeli hesaplarda % 0 olarak bulunuyor şu anda. 01.01.2021'den itibaren bu oranlar yine eski tutarlarına geri çekilecektir. Döviz mevduat hesaplarında aynı oranlar devam ediyor. Yine bir yıla kadar % 20, bir yılın üzerindeki de % 18 olarak uygulanmaya devam ediliyor.

Gelir Vergisi Kanununda yine kiralamada stopaj indirimi oldu biliyorsunuz. Bu da Temmuz ayında Resmi Gazete de yayınlanmıştı. 31 Temmuz 2020 tarihinde başlıyor bu uygulama ve 31.12.2020 tarihine, bu tarih dahil, uygulanacak ve Gelir Vergisi Kanunu 70'inci maddenin, malum hakların kiralaması karşılığında yapılan ödemelerden artık % 20 değil, % 10 oranında stopaj yapılıyor yine belirli bir yıldan sonra söylediğim gibi.

Vergi indirimi, yeni bir uygulama değil ama, bu uygulama ilk biliyorsunuz mevzuatımıza ilave edildiğinde biraz tutucu bir uygulamaydı Bu nedenle söz konusu kanunun maddesinde bir değişiklik yapıp 7194'le bu uygulamayı biraz daha yumuşattılar, “neler değişti” dersek, vergi beyannameleri sınırlandırıldı. Biliyorsunuz bu uygulama ilk çıktığında, tüm vergi beyannamelerinin kanun süresi içerisinde verilmesi lazımdı. 7194 Sayılı Kanunla yapılan değişiklikle bu beyannameler sınırlandırıldı. Bunlar bildiğiniz üzere Gelir, Kurumlar Vergisi ve Geçici Vergi, Muhtasar, Muhtasar primini uzatma, KDV ve ÖTV olarak sınırlandırıldı.

Diğer iyileşme de, tahakkuk eden verdiğiniz kanuni süresinde ödeme koşulu yerine, indirim hesaplandığı tarihe kadar ödenmesi koşulu vardı. Eski uygulamada bu maddenin şartlarından faydalanabilmemiz için, tüm beyannamelerin süresinde verilmiş olması ve ödenmiş olması gerekiyordu.

Yeni düzenlemede demin bahsettiğim sınırlandırılan beyannameleri indirim hesaplandığı tarihe kadar ödenmesi koşulu geldi. Bu olumlu bir uygulama.

Bunun dışında da yine biliyorsunuz bazen vergilerinizde iade alacaklarımıza mahsup bildirebiliyoruz. Ve daha sonra bu iade alacaklarda bir takım eksilmeler oluyor. Burada da eksilmeler olduğunda, eksik ödenmiş duruma gelen verginin mahsup edilen tutarının % 10'unu aşmaması kaydıyla yine mükerrer 121'inci maddedeki indirimden faydalanma şansı getirildi.

Diğer bizi ilgilendiren bir konu Türk Ticaret Kanunu, burada da kâr dağıtma sınırlandırılması geldi biliyorsunuz. Nisan ayıydı, covid oldukça yukarıdaydı ve SSK'ya bir geçici madde eklendi “geçici 12'nci madde” ve bu maddeyle sadece 2019 yılı kârının % 25'inin dağıtılabileceği, geçmiş yıl kârlarının ve serbest yedek akçelerinin dağıtımına konu edilemeyeceği ve yönetim kuruluna avans kâr dağıtım yetkisi verilir diye düzenlenmişti. Ve Cumhurbaşkanı'na da bu maddeyle ilgili üç ay uzatma yetkisi verilmişti. Eylül 2020 idi yanılmıyorsam, kâr dağıtımının sınırlandırılmasına ilişkin uygulamayı 31.12.2020 tarihine kadar Cumhurbaşkanı uzatmışlardı.

Bu maddeyle ilgili Türk Ticaret Kanununda bir tebliğ yayınlanmıştı uygulamayla ilgili Mayıs sonunda. O tebliğde de bu kâr dağıtımını sınırlandırılmasının istisnalarına yetki verildi. Bunlar neydi? Kısaca hatırlayacak olursak, eğer kâr sahipleri dağıtımına karar verilen kâr payının yarısından fazlası bir diğer sermaye şirketine olan sermaye taahhüt borcunun nakden veya defaten ödenmesinde kullanılacaksa, ya da dağıtımına karar verilen kâr payının imzalan bir kredi sözleşmesi ve proje finansman sözleşmesinin 31.12.2020 tarihine kadar ifasında nakden kullanılacaksa, tabii ki Ticaret Bakanlığı'ndan uygun görüş alınması kaydıyla kâr dahil olunabilir. Bir de 120 bin liranın altındaki kâr payı dağıtılacak şirketler kısa çalışma ödeneği uygulamasından faydalanabilecekler.

Bir de bu uygulama isabet eden yedek akçelerden dağıtım kararı alınmamışsa dağıtılabılır diye kanunun lafzında bir boşluk olduğunu görmüşlerdir herhalde, bununla ilgili sorunlar vardı. Buna da bu tebliğde yer verilmiş. Sadece yedek akçeler varsa, dağıtım kararı alınmışsa, henüz ödenmemiş kısımlar için tüm ödemeler ertelenecektir.

Burada yine diğer dikkat çeken bir konu, kâr payının hesaplanmasında dikkat edilecek finansman tabloları. Bildiğiniz üzere, Kamu Gözetimi Kurumu tarafından belirlenen standartlara göre mali tabloları hazırlamakta olan şirketler var. Burada ilk defa kâr payı dağıtılması sınırlandırılmasıyla da ilgili almışlar. KGK tarafından hazırlanması uygun görülen finansal tablolar kâr payı dağıtımına esas alınacak, tabii ki buradaki kayıtlı tutarını da aşmama şartıyla, dağıtılabilecek kârın hesaplanacağı hususu düzenlendi. Bu sanırım ilk defa oldu SPK'ya tabi şirketlerin dışında kâr dağıtımıyla ilgili pandemi nedeniyle de olsa, böyle bir tebliğde bu konuya yer verildi. Tabii bu defa da sermaye artırımını konusu var. Böyle bir durumda da kâr payı dağıtım sınırlandırılmasına tabi sermaye şirketleri.

Biliyorsunuz, İmar Kanununa da bir yenilik geldi, değer artış payı. Bunu önceki ay Odamızda gayet detaylı bir sunumla paylaşıldı tabii bu konuda. Burada da basitçe konu, yapılan plan değişikliği sonucu taşınmaz maliklerin sahip oldukları gayrimenkullerde bir değer artışı meydana geldiğinde bu artışın kamuya kazandırılması bekleniyordu. Bununla ilgili önemli bir yönetmelik yayınlandı. Bu yönetmelikte, bu payın nasıl hesaplanacağı, bununla ilgili değerlerin nasıl saptanacağı, nasıl bir rapor hazırlanacağı ve payın ne zaman kesinleşeceği, ne zaman bildirileceği hususları açıklanmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanunu, transfer fiyatlandırması konusu bu ara, aslında daha önceki yıllarda kanun maddesine işlenmiş pek çok yenilik vardı, bir sene oldu Transfer Fiyatlandırması Genel Tebliğiyle henüz işlenmemişti. Bu arada, bu bahsettiğimiz 5766 Sayılı Kanunla beraber getirmişti ve 6728 sayılı Kanun ile kanun maddesine işlenen transfer fiyatlandırmasına yönelik tüm ilaveler tebliğe işlenmiş oldu. Aynı zamanda yine 25 Şubat 2020 tarihinde transfer fiyatlandırması kazanç dağıtımını hakkında kararda değişiklik yapılmasına ilişkin bir Cumhurbaşkanlığı kararı var, onu da şimdi ilerleyen zamanda sizinle paylaşacağım.

Hazine zararını hepimiz biliyoruz. Türkiye içerisinden hazine zararının kabul olması için, tam mükellef kurumlarla, yabancı kurumların Türkiye'deki iş yeri ya da dâhili temsilcileriyle ilişkili kişi kapsamında gerçekleştirdikleri kazancın doğabilmesi için hazine zararı doğmuş olması lazım. Bu da ne demek? Emsaline uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen işler veya bedeller üzerinden tarh edilmesi gereken her türlü vergiyi toplamanın geç tahakkuk ettirilmesidir. Bu tebliğ, zaten sekiz yıldan beri yanılmıyorsam gündemde.

İlişkili kişi tanımına % 10'luk sınır gelmişti. Örtülü kazanç dağıtımını kapsamında sayılabilmesi için ilişkinin ortaklık kanadıyla da uzun zamanlarda % 10

ortaklıklarıyla kâr hesaplamamız şartı aranıyordu bildiğiniz üzere. Yine transfer fiyatlandırması yöntemlerinin işlemsel kâr yöntemleri olan işleme dayalı yöntemi ve kâr dönüşümü yöntemi eklendi. Ve ayrıca transfer fiyatlandırmasına ilişkin yıllık belgelendirmeye göre yükümlülükleri zamanında yerine getiren mükellefler için, eğer bu tarihli incelemede vergi ziyana sebebiyet verdikleri anlaşılırsa, vergi ziyayı cezasında % 50 indirim yapılma imkânı gelmişti, bu da tebliğe işlendi.

Peşin fiyatlandırma anlaşmaları üç yıla kadar yapılabiliyordu. Beş yıla kadar yapılabilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı'na yetki verildi. Aynı zamanda biraz önce konuştuğumuz % 10'luk ilişkili kişilerdeki sınır % 1 ve % 25'e indirildi. Bu 07 Şubat 2020 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla oldu bunlar. Dolayısıyla peşin fiyatlandırma anlaşması, az önce söylediğimiz gibi beş yıla çıkartılmış ve yeni anlaşma talebinin mevcut anlaşma bitiminden altı ay öncesine kadar yapılabilmesi sağlanmış.

Buradaki önemli ilave, transfer fiyatlandırması uygulamasına, aslında OECD bünyesinde zaten hâlihazırda matrah aşındırma kâr dağıtımıyla ilgili biliyorsunuz eylem planları var 15 adet. O eylem planlarından 13'üncüsü olan transfer fiyatlandırması belgelendirilmesi ve ülke bazlı rapor eylem planına paralel bir düzenleme bizim de mevzuatımızda yer alıyor. İdare gördüğüm kadarıyla, OECD'nin uygulamasını takip ediyor transfer fiyatlandırmasında, zaten o anlaşmaları da imzalıyoruz.

İki yeni rapor ilave oldu dedik. Bunlardan biri "ülke raporu", biri "genel rapor", kısaca bahsedeyim, bunlar şu an tebliğe işlenmiş durumda. Transfer Fiyatlandırması Genel Tebliğiyle geldi. Kimler genel rapor hazırlayacak? Bir kere çok uluslu işletmeler grubuna tabi olup, bir önceki hesap döneminde Kurumlar Vergisi Beyannamesi iki veya bilanço aktif toplamı ve net satış hâsılatı toplamı 500 milyon TL üzerinde olan Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından bu rapor hazırlanacak. Bu rapor aslında daha önce bizim mevzuatımızda transfer fiyatlandırma raporuna benzer şekilde hazırlanacak ve mükellef tarafından tutulacak. Ne zaman ki idare ya da inceleme elemanı bunu isterse ona sunulacak.

Biraz da çok uluslu işletmelerde durum nedir? Biraz ondan bahsedeyim tebliğde de yer verildiği kadarıyla, farklı ülkelerde mukim olan iki veya daha fazla işletmenin dâhil olduğu grup ya da bir işletmenin başka bir ülkede işyeri ya da daimi temsilciği aracılığıyla, faaliyette bulunmasından dolayı vergiye tabi olması nedeniyle oluşan grubu ifade ediyor. Dolayısıyla Kurumlar Vergisi mükellefinin 2020 sonuna kadar hazırlamak durumundalar. Bu raporla ilgili, genel raporların sunum zamanı ilgili dönemi takip eden hesap dönemi sonuna kadar hazırlanmış olması gerekiyor. Dolayısıyla 01.01.2019 yılında yükümlülük başladığı için, 2019 yılının içinde bulunduğu yıl içinde tamamlanmış bulunması lazım.

"bu raporun içeriğinde ne var" dersanız, genelde grup şirketleri açısından organizasyon çok uluslu işletmenin, faaliyetlerin tanımını, sahip olunan gayri maddi

haklar, grup içi işlemler, grubun finansal ve vergi durumu olmak üzere, beş ana kategoriden oluşan bir rapor. Tebliğde de yer verilmiş. Bu hazır edilecek şirketler tarafından.

Gelirin işletmenin, faaliyetlerin ülke bazında dağılımı, çok uluslu şirketlerin her bir ülke bazında tahakkuk eden vergi, ödenen vergi, sermaye, geçmiş yıl kârları, çalışan sayısı, nakit ve benzeri dışındaki nakdi varlıkları içeren bir tablomuz var burada, üç tane var burada. beş ana kategoriden oluşan bir rapor. Tebliğde detaylı olarak yer verilmiş. Bu hazır edilecek şirketler tarafından.

Ülke bazlı raporu, biraz daha komplike bir rapor. Burada bahsedilen işletme, konsepti grup değeri 750 milyar EURO ve üzerinde olan çok uluslu işletmeler, burada bu raporu hazırlamak ve diğerinden farklı bu raporu da idareye her sene iletmek zorundalar.

“bu raporu kimler hazırlayacak” dersek, çok uluslu işletmelerde bunun biliyorsunuz pek çok farklı şekillerde işletmelere ve bazen temsilcilikleri oluyor. Burada Türkiye’de mukim olan nihai ana işletme ya da denetim işletmesi bu raporu hazırlayacak. Nihai ana işletme ya da denetim işletme Türkiye’de olmayabilir. Bu durumda Türkiye’deki şirket kimse ona yetki verilecek ve bu raporu elektronik ortamda idareye sunacaktır.

Nihai işletmeden biraz bahsedelim. Bu aslında bildiğiniz çok uluslu işletmeler bulunuyor. Mukim olduğu ülkede o dönem muhasebe veya tanınma standardına göre, konsepti finansal tablo hazırlaması gereken ya da hisseleri halka açık olmuş olsaydı, borsada işlem görmüş olsaydı, konsepti finansal tablo hazırlayacak olan hakim işletmedir. Vekil işletme de hakim işletme nihai ana işletme tarafından vekil tayin edilen ve ülke bazlı raporu çok uluslu işletmeler gibi davranıp sunacak olan işletmedir. Dediğim gibi, bu rapor 2019 yılı için hazırlanacağı, 31.12.2020 tarihine kadar ve Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Transfer Sistemi üzerinden de sunulacaktır. Bu yapılabilecekler aynı zamanda Ekim sonuna kadar, şu an süresi geçti, ülke bazlı raporlamaya ilişkin bildirim formu verecekti. Bu formda kimin sorumlu olup, bu raporu vereceği yer alacak, “ek:5” bu yanılmıyorsa Transfer Fiyatlandırması Tebliğinde.

“bu raporda ne var” dersanız, bu raporda gelirin işletmenin faaliyetlerinin ülke bazında dağılımı, çok uluslu işletmelerde bu faaliyet gösterdiği her bir ülke bazında tahakkuk eden vergi, o dönem vergi, sermaye, geçmiş yıl kârları, çalışan sayısı, nakit ve benzeri dışındaki maddi varlıkları içeren bir tablo var, üç tablo var burada. Daha sonra da diğer tabloda hangi ülkelerde ne şekilde faaliyet gösterdiğini, vergisel açıdan nerede mukim olduğunu gösteren bir tablo ve ilave açıklamaların yapılacağı diğer üç numaralı tablo var. Tabii bu raporlar hazırlanacak. Bunlar karşılıklı bilgi paylaşımına söz konusu olacak ve tabii ki gizlilik esasına uyularak...

Şimdi ülke bazlı raporların değişimi için çok daha yetkili makam anlaşması, 01 Ekim tarihinde Cumhurbaşkanımız bunu onayladı. Daha evvel 30 Aralık tarihinde aslında çerçeve raporu imzalanmıştı. Zaten bu ülke bazlı raporların hazırlanmasının sebebi bunları OECD’de bu anlaşmaları ülkeler arasında halen değişim yapılabilmesi. Dolayısıyla biz şimdi çerçeve anlaşmayı Türkiye olarak tamamlamış durumundayız. Bundan sonra elektronik bir süreç var. O süreç de tamamlandıktan sonra, Türkiye diğer ülkelerle bilgi değişimine ilişkin olarak anlaşmaları tek tek imzalayacak. Şöyle ki OECD için baktığımızda şu an 88 ülke birbirine 2500’den fazla anlaşma imzalamış görünüyor. Yine baktığımızda bunların çoğu Avrupa Birliği üyesi ülkeler. Zaten Avrupa Birliği direktiflerine göre 2016 yılında bunları hazırlamışlar. Dolayısıyla Türkiye’de bu anlaşmaları yapmaya başladığında burada mukim olmasa bile çok uluslu bir şirket olması bile, onun buradaki işletmesini incelemek istediğinde, eğer onun mukim olduğu ülke bazlı raporu sunduğunda, diğer bir ülkeyle anlaşmayı yaptıysa, oradan raporu talep edebilecek. Bize verilmiş bir ülke bazlı rapor varsa, karşı tarafla da anlaşmamız varsa, biz o raporu aynen diğer devletin ilgili makamına iletebileceğiz.

Demin de bahsettim, bu ülke bazlı bildirim raporu formunun Haziran ayı sonuna kadar verilmesi gerekiyordu. Bunlar uzatma olursa Ekim ayına kadar verilir. Ama hem genel rapor, hem ülke bazlı raporda şu an için bir uzatma yok.

Transfer fiyatlandırmasını bir toparlarsak, biliyorsunuz bundan önce belirli mükellefler yıl sonu transfer fiyatlandırması raporu hazırlıyordu. Bir de Kurumlar Vergisi Beyannamesi ekinde verdiğimiz, bütün mükelleflerin verdiği bir transfer fiyatlandırmasına tabi işlemlerle ilgili özet bir liste vardı. Şimdi buna genel rapor, ülke raporu ve ülke bazlı raporlara ilişkin bildirme formu eklendi ve ülke bazlı rapor da hazırlamak durumunda olan şirketlerin, bunları hazırlamakla yükümlü ve aynı zamanda idareye iletmesi gerekecekti ve bu çok uluslu işletmeler için, tabii ki ilave bir yükümlülük doğuran bir uygulamadır.

Bir de bu tebliğde dikkat çeken, grup içi hizmetlerle ilgili bir detay var. Normalde idare incelemelerinde grup içi hizmetlerde gayri maddi hak ödemesi içeriyor mu, içermiyor mu? Bunlara bakardı, bu şimdi tebliğde dile getirilmiş. Burada deniliyor ki, bir grup şirketi tarafından satın alınmış olan bir gayri maddi hakka ilişkin kullanım hakkının, grup şirketlere masraf paylaşımı kanalıyla dağıtılması halinde, Türkiye’de mukim grup şirketin söz konusu hakkın kullanımı karşılığında yurtdışındaki grup şirketine yaptığı hizmet ödemesinin gayri maddi hak ödemesi olarak kabul edileceği, tabii ki çifte vergilendirme anlaşması ve iç mevzuat hükümlerine göre, vergilendirilebileceği belirtilmiştir. Bu da tebliğe işlenmiş oldu.

Katma Değer Vergisi Kanunu, genelde de bu kanunda yine "covid"’in yarattığı, özellikle KOBİ sektörlerinde, olumsuz etkili sektörleri rahatlatılmak amacıyla oranlar indirildi. Bunlardan en dikkat çekici olanı eğitim ve öğretim hizmetleri, “2020–2021 eğitim dönemi” diyebiliriz buna, KDV oranı % 8’den, % 1’e düşürüldü, 30 Ağustos 2020 tarihinde yayınlandı. Dolayısıyla özel okullar çeşitli planlar

dâhilinde peşin tahsil ettikleri, ya da taksitle tahsil edecekleri bu vergileri yeniden özel okul velilerine iade ettiler. Bir şekilde rahatlatan bir uygulama oldu.

Onun dışında yine işyeri kiralama hizmeti % 18'den, % 8'e düşürüldü, bu da 31 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla Resmi Gazetede yayınlandı Cumhurbaşkanı Kararıyla. Aynı zamanda kongre, seminer, konser, gibi işleri, ya da bir takım eğlence sektöründe nikah, işte organizasyon hizmetleri gibi hizmetlerinde KDV'si % 18'den, % 8'e düşürüldü, bu sektörlerde rahatlatılmaya çalışıldı. Yine sanatsal faaliyetin yürütüldüğü opera, bale, müze gibi yerler, aynı zamanda turizm sektörü biliyorsunuz olumsuz yönde etkilendi. Orada da otellerde, tatil köylerinde ve benzeri konaklama tesislerinde sunulan geceleme hizmetlerinde de KDV oranları % 1'e düşürüldü.

Burada son zamanlarda çıkan özel bir açıklama, taşınmaz kiralaması ve işletme hakkı kiralaması ayrımı hususunda kafaların karıştığı ve KDV oranlarında bir takım sorunlar ortaya çıktığı anlaşıldı. İdarenin buradaki görüşü yine hammadde yazıldığı gibi, gayrimenkul kiralaması, işletme hakkı kiralamasıyla karışmamak üzere, sadece Kurum mükelleflerine kiralanmasını içeren kiralamalar, bu KDV indirim oranından faydalandırıldı. Dolayısıyla örnek verelim; Bir soğuk hava deposunun kiralanması halinde, sadece soğuk hava deposu işletmesi yapılabileceği, kiralayan firmanın bunu başka şekilde değerlendiremeyeceği düşüncesiyle bunun hizmet işletme hakkı kiralaması olduğu gerekçesiyle bu orandan yararlanamayacağını bildirilmiş özellikte. Aynı şekilde araba kiralama hizmeti dikkatimi çekti. Burada bankacılık hizmeti verilmiş. Buna çok katılmadım, ama bu şekilde görüş vermişler. Havalimanı terminal kiralamalarında yine haklılar, burada yine bir havalimanı terminalinin işletilmesi var. Bu oran bildiğiniz gibi 31.12.2020 tarihine kadar geçerliydi.

Yine Vergi Usul Kanununa geldiğimizde, burada izaha davet Vergi Usul Kanunu 270'inci maddede yer alıyor biliyorsunuz. Bununla ilgili bir tebliğ yayınlandı. Bu tebliğde de detaylı olarak oluşturulacak komisyonun nasıl oluşturulacağı, nasıl vergi incelemesine sevk edileceği ya da edilmeyeceği, belirli şartlar dâhilinde indirimli ceza uygulanıp, uygulanmayacağına ilişkin düzenlemeleri açıklama şeklinde tebliğe ilave ettiler Vergi Usul Kanununda.

Son olarak şu an Mecliste görüşülen, sanıyorum onaylandı, Meclis'ten geçmiş gibi gözüküyor "İşsizlik Kanunu" diye başlayan bir kanun. İlk dört maddesinde bizim alıştığımız usulde yapılandırma ilave edilmiş vaziyette.

Yapılandırılacak alacakları kısaca bahsedeyim. Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı dairelerce tahsil edilecek ve bu kapsamına giren beyana dayanan vergilerde 31 Ağustos 2020 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları kapsamda. Dolayısıyla Temmuz 2020 ve öncesi dönemden bahsediyoruz. Bu döneme ilişkin olarak örneğin Katma Değer Vergisi, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi gibi Temmuz 2020 ve öncesi döneme ilişkin ödenmemiş olan vergiler ve bunlara bağlı gecikme faizleri, cezaları var ise, bular yapılandırma kapsamına giriyor. Aynı şekilde vergi aslına bağlı

olmayan vergi cezaları kapsamında. 31 Ağustos 2020 önemli tarih. Ve bu tarihten önceki vergiler ve buna bağlı cezalar, ya da vergi aslına bağlı olmayan cezalar, idari para cezaları bu kanun kapsamına giriyor.

Onun dışında 6183 Sayılı Kanun kapsamında takip edilen asla bağlı amme alacakları da, adli para cezaları hariç, yeni yapılandırma kanununa girmiş durumda.

Yine 4458 Sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili kanunlar kapsamında yükümlülüğü doğan ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı Tahsil Dairelerince takip edilen Gümrük Vergileri, bunlara bağlı cezalar, gecikme faizleri, idari para cezaları kanun kapsamında.

Yine Sosyal Güvenlik Kurumu'na bağlı tahsil dairelerince takip edilen sigorta primleri, toplum sigortaları, toplum güvenlik destekleme primleri, ya da eksik hesaplanan asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primleri ve benzeri ve bunlara bağlı gecikme zamları ve gecikme faizleri yine yapılandırma kapsamında. Sigorta yapılandırmasında vergiden farklı olarak 2020 Ağustos ayı ve öncesine uygulanacak. Bu vergi biliyorsunuz Temmuz ayında uygulanıyordu.

Yine belediyelerin Vergi Usul Kanunu kapsamına giren ve yine buradaki tarih olan 31 Ağustos tarihinden önceki dönemlere dayanan vergileri ve bunlara bağlı gecikme faizleri, gecikme zamları aynı şekilde yapılandırmaya tabi. Örneğin 2020 yılına ilişkin tahakkuk eden Emlak Vergisi ve işyeri diğer şekillerde kullanılan Bina ve Çevre Temizlik Vergilerinin ikinci taksitleri hariç tutulmuş bu yapılandırmadan. Aynı zamanda su abonelerinin de vadesi 31 Ağustos 2020 tarihinden önce olan su, atık su ve katı atık ücretleri de yine buna bağlı.

Yine İl Özel İdarenin ve Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlıkların bu şekilde asli amme alacakları ve diğer başka kamu alacakları da var, çok uzun olduğu için buraya yazmadım, yapılandırmadan faydalanacak. Aklımızda tutmamız gereken şey, vergide 31 Ağustos itibariyle beyannamesi verilmiş olması gereken vergiler, sigortada da Ağustos 2020'den önceki döneme ait primler bu yapılandırmadan faydalanabilecek. Bir, iki tane detayı var.

İhtirazi kayıtla verilen beyanname varsa, bunlar da yine tahakkuk etmiş, ancak vadesi tarihinde ödenmemiş, ödeme süresi geçmemiş vergilere geçmiş hükümler gibi işlem görecektir. Bunlar da yapılandırmadan faydalanabilir.

Yine bu kanun teklifi kapsamındaki döneme giren, daha önce Vergi Usul Kanunu 12'inci maddesi kapsamında mücbir sebep ilan edilip beyanname verme süresi, biliyorsunuz covid nedeniyle yapılmıştı bu, Nisan, Mayıs, Haziran aylarına ilişkin ödemeler yanılmıyorsa Ekim, Kasım, Aralık aylarına ilişkin olmak üzere ödenecekti, tabii ki bu yapılandırma hükümlerinden faydalanamıyor.

Böyle bir ufak tablo yaptım size, taslak halinde, ödenmesi gereken tutarlar bu yapılandırmada vergilerin aslında tamamı ödeniyor. Aslı ödendikten sonra buna

ilişkin vergi ziyai cezası ortadan kalkıyor. Bunun ancak gecikme faizi ve gecikme zammı yine diğer af kanunları alışkın olduğumuz üzere, kanunun yayınlandığı tarihten itibaren hesaplanan tutarı katsayıyla çarpılarak ilgili taksitleri ödeme yapılacak, yani sadece katsayıyla hesaplanan miktar kadar üzerine bir yük gelecek vergi aslı dışında.

Yine vergi aslına bağlı kalınmaksızın kesilmiş vergi cezaları varsa, bunların da % 50'si ödeniyor., % 50'si siliniyor.

Gümrük yükümlülüğü nedeniyle Gümrük Vergisi asıllarına bağlı olarak kesilen idari para cezalarının yine % 50'si ödeniyor, % 50'si siliniyor. Yine Gümrük Vergilerinin tamamı ödenip, yine bunlara da bağlı gümrük vergileri, gecikme zamları ve faizler bu katsayıyla çarpılmak suretiyle vergi aslı yapılandırılıyor.

Ortak hükümler, şimdi bu kanundan faydalanmak için 31 Aralık 2020 tarihine kadar idareye başvurulacak. İlk taksit ödemesi 31 Ocak 2021 vergiler için, sigorta için bu tarih 28 Şubat 2021 tarihine kadar ödenecek. 18 eşit taksit, 2'şer aylık dönemler halinde azami 18 ay, 9 – 12 ve 18 taksit seçenekleri var. Tabii istisna getirmişler. Futbol kulüplerine 36 ay, belediyelere 120 aylara kadar çıkan taksitler var.

Tabii bu yapılandırmadan faydalanmak isteyen pozisyonda dava açmamaları, açmışsa davadan vazgeçmeleri ve kanundan yararlanmaya başvurmaları gerekiyor. Diğer yapılandırma kanunlarına benziyor zaten.

Burada yine peşin ödemeleri ilgili bölüm var. Taksitle ödemeyi seçmezseniz, peşin ödemeyi tercih eden ve ilk taksit süresi içerisinde öderseniz, yine vergi aslının tamamı, ama bu sefer katsayıyla hesaplanan tutarın % 90'ı tahsilinden vazgeçiliyor.

Yine peşin ödemede idari cezaların % 25 indirim yapılıyor ve sadece yine yapılandıracak tabii ilk iki taksit süresinde de bunun ödenme şartı var. Orada da yine avantajları biraz daha düşerek idari para cezalarından % 10 indirim, ilk iki taksit süresi içerisinde 31 Ocak, sonra 31 Mart gibi, 31 Mart 2021 tarihine kadar peşin ödenmesi durumunda yine indirimler yapılacak.

Yine diğer af kanunlarına ilişkin ilk taksitin yine süresinde ödenmesi önemli, değilse bu yapılandırmayı bozmuş oluyoruz.

Yine sene içerisinde 2'den fazla, ilk iki taksit hariç, 2'den fazla taksitin süresinde ödenmemesi ve eksik ödenmesi halinde yapılandırma bozulur.

İki veya daha az taksit ödenmemesi durumunda, bunların yine eksik ödenen tutarlarını gecikme zammıyla ödenmesi halinde, bu yıl içerisinde bozulmuş sayılmıyor kanun uygulaması.

Yine bu meclisten geçen kanunda Cumhurbaşkanı'na Kurumlar Vergisi oranını beş puana göre indirme yetkisi verildi. Ve ilk defa paylarını halka arz edecek İstanbul Borsa, İstanbul pay piyasasına arz edecek kurumlar içinde halka arz olunan dönem ile

takip eden beş yıllık dönem içerisinde iki tane indirimli Kurumlar Vergisi avantajına ilişkin bir düzenleme yapıldı.

Yine yurtdışında bulunan para altın diğer sermaye araçlarının 30.06.2021 tarihine kadar bankalara bildirilmesi halinde, serbest tasarruf edilmesine imkan yaratılmış. Yine Türkiye’de bunları alacak şirketlerin kayıtlarında olmayan para, altın, döviz, menkul kıymetler, gayrimenkulleri yine 30.06.2021 tarihine kadar vergi dairesine bildirilmesi halinde hem işletme kayıtlarına almak, gerekirse herhangi bir vergi ödemedi çekilebilmesi, yine gerekli şartların olması dâhilinde sermayeye ilave edilmesine imkân verilmiştir.

Yine bu kanunda Konaklama Vergisini biliyorsunuz 01.01.2021’e ertelenmişti. O uygulama yine 01.01.2022 tarihine ertelenmiş.

Ve beklenen Katma Değer Vergisi Kanununda 31.12.2020’de süresi dolan bazı geçici maddelerin süreleri uzatılmış. İşte geçici 17 biliyorsunuz, burada bir uygulama var. 2020 olan süresi, 31.12.2025’e, geçici 23’teki Milli Eğitim Bakanlığı’yla olan bilgisayarların teslimleri ya da bunların bağış yapacakları araç teslimi 31.12.2020 de bu istisna bitiyordu, onunla ilgili de geçici madde süresinin 2023’e uzatılması söz konusu. Aynı zamanda geçici 67’nin de süresini 31.12.2025’e uzatılmış. Ve buraya da ek getirerek, aracı kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirilen buradaki işlemleri geçici 67 kapsamına alınmış, yani kaynakta belgelendirilecek bundan sonra halka açık işlemler.

İstihdamla ilgili oldukça fazla düzenleme var. Bunlardan en dikkat çekenleri yine bu geçici iş görmezliği, kısa çalışma ödeneği, bu uygulamalar 30.06.2021’e kadar uzatılıyor. İşten ayrılmayı taahhüt eden doksan gün içerisinde işe girmeleri ve 12 ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi çalışmalarını halinde kişilerin istihdama daha hızlı katılabilmesi açısından uzun vadeli sigorta primlerini işsizlik sigortasından karşılanması sağlanıyor.

Aynı zamanda yine İş Kanundaki geçici 10, 19 ve 21’inci maddede yer alan bir takım istihdam teşviklerinin 31.12.2023 tarihine kadar uzatılması hakkında Cumhurbaşkanı’na da yetki verilmiş. Onunla ilgili 01.01.2019–17.04.2020 döneminde işveren hizmet sözleşmesi sona erenler Sosyal Güvenlik Kurumu’na bildirmeksizin çalışanların en son çalıştıkları işyerlerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından fiilen çalışmaları halinde Sosyal Güvenlik Kurumu’ndan önce tüm primlerden mahsup edilmek üzere, günlüğü 44,00 lira destek verilmesine karar verilmiş.

Son olarak da değerli konut vergisi, bu aslında 2019’da yürürlüğe girmişti. Sonra biliyorsunuz tartışmalar oldu. Yenilikler yapıldı. 2020 için uygulamasından vazgeçildi. Şu an için 2021 yılında bir erteleme olması uygulaması olacak ve 2021 yılı Şubat ayında değerli konut vergilerinin verilmesi lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Çok teşekkürler her iki konuşmacı için de. Konuşmacıların birisi çok tecrübeli, akademisyen, ayrıca otuz senedir de bu işlerle uğraşüyor. Evet, her iki sunucu arkadaşımıza çok teşekkür ediyorum, gayet güzel sunumlarını yaptılar. İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşım çok güzel 32 Sayılı Kararla ilgili son gelişimleri, özellikle kafalarınızı kurcalayan yani dövizli işlemlerle ilgili sunumlarını yaptı. Masum TÜRKER arkadaşımız soru soruyor vereceğim, ama bir dakika Meltem KIRDÖK AK arkadaşımız da çok güzel sunum yaptı. Transfer fiyatlandırması var ya, aslında okumaya gerek var, meslektaş arkadaşlarım, çok karışık bir konu bu, öyle hemen anlaşılacak gibi değil. Önümüze koyup çalışmadan bu işin içinden çıkmak çok zordur. Ama biz genelde ön bilgi almış olduk, ön bilgi sunulmuş oldu. Sitemize her iki sunum da konacak, oradan yararlanacağız. Ama karşımıza çıktığı zaman çalışacağız, çünkü rapor söz konusu burada, raporun içeriğini oluşturacağız. Zaten mükellefler oluşturuyor, biz de onu denetleyeceğiz vesair tamam.

Şimdi söz almak ve soru sormak isteyen arkadaşlarımız var. Şöyle yapalım; soru soran arkadaşlarımız kime soracaklarsa, şimdi Hamit ÖZTAŞKIN arkadaşımız, Yeşim ERTUĞRUL arkadaşımız İsmail Hakkı GÜNEŞ beye soruyor. Masum TÜRKER arkadaşımız var. Durmuş YILDIRAN arkadaşımız var. Soruları nasıl alacağız, yani sesli mi alıyoruz? Tamam peki.

DİNLEYİCİ

İsmail Hakkı GÜNEŞ beyi tebrik ediyorum. Mükemmel bir hazırlık yapmışlar. Odamızı da böyle bir organizasyon yaptığı için kutluyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Sayın TÜRKER bir, iki söz edersen iyi olurdu yani,

MASUM TÜRKER

Peki edeyim. Ben teşekkür ediyorum, bu kadar güzel bir sunum sundukları için, tebrik ediyorum her iki arkadaşımızı da. Böyle bir organizasyonu, böyle bir konuyu tam gününde getirdiği için, başta Başkan olmak üzere, sizi ve diğer bütün arkadaşları da tebrik ediyorum. Hepinize selam ve saygılarımı sunuyorum. Ben söz istemedim ama bana söz verdiğiniz teşekkür ederim.

Şimdi başlatılan bu konu aslında, bizim tam Türkiye’de her an değişikliğe uğrayabiliyor. Mesela, Maliye ekonomiye yön verecek? İşi idare ediyorlar ama, OECD’nin pandemi dolayısıyla almış olduğu ve bütün dünyaya konsinye ettiği vergiyle ilgili yapılan değişikliklerin yarısını bizim Türkiye ele almadı, ele almıyor ve ekonomi için girdi, çıktı oluyor. Mesela şu anda dövizdeki düşüş fiktifti. Dövizin bir özelliği var, geldiği yere döner. Yani yükselir, o yüksek fiyattan bozarlar, düşer, alanlar bunu ne yapar? Bu konunun şu anda indirilmesinin ben şuradan faydasını görüyorum. Bu tür yapılacak değişikliklere karşı, özellikle sunumun, iki sunum da ele

alındığı zaman tedbir alma kısmında ve müşterilerimize bir nevi danışman üzerinde yön vermek adına çok faydalı olacak diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. Yani “bir şey söyle” dediğin için söylüyorum. "Pandemi" de Türkiye'nin çok yaşayacağı bir konu. Ben tekrar sunuculara ve sizlere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Sağ olasın sayın TÜRKER, çok teşekkür ederiz. Buyurun Hüseyin arkadaşımız.

İRFAN HÜSEYİN YILDIZ

Merhaba, ben herkese saygılar sunuyorum. Ben de konuşmacı arkadaşları tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Odamızı tebrik ediyorum, gerçekten güncel konulara girdiler ve meslektaşlarımıza yön verecek, bilgi sunacak, çalışmalar yapıyorlar, yürütüyorlar. Çok teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim AKTAN üstadın söylediği gibi detayına girmeyelim. Meltem hanıma sorumu iletiyorum.

Bu ülke bazlı rapor, formunun doldurulmasında diyelim ki Türkiye'deki işletme bir yabancı işletmeyle % 50 ortak. % 50 - 50 ortak olduğu zaman ülke bazlı raporlamayı formu kim dolduracak? Ana işletme kim oluyor? Vekil işletme kim oluyor? Bu bildirim yapılacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler sayın YILDIZ. Şimdi Durmuş YILDIRAN arkadaşımız buyurun.

DURMUŞ YILDIRAN

Konuşmacılara teşekkür ederim bilgilendirmeleri için. Özellikle Meltem KIRDÖK AK hanım güncel konuları bize hatırlattı, böyle bir değişikliklerin olduğu dönemde. Sorum İsmail beye meslektaşına, ona da teşekkür ederim açıklamaları için. İki konu var İsmail beye aktaracağım. Birisi katkı mahiyetinde küçük bir şey;

Evet, 2008 yılında döviz alım belgesiyle dövizin geldiği ile zorunluluğu olmayacak şekilde bir kısmi düzenleme yapıldı ama vergi daireleri KDV iade raporlarında hep Yeminli Mali Müşavirlere dövizin teyidini raporlara yazdırdılar bildiğiniz gibi hepiniz. Bu bir çelişkiydi, o dönem değiştiydi. Ama bundan sonra değişiklikler şu şekilde oldu geriye doğru dönecek, bakacak olursak.

Türk Parası Kıymetini Koruma Kanununda yapılan bir değişiklikle kanun kaldırılmadan benim bildiğim kadarıyla, kanun uygulanmak üzere 32 Sayılı Karar ihdas edildi. Bu zaman içerisinde yapılan bütün değişiklikler 32 Sayılı Karar üzerinde oldu. Son dönemlerde de oldu bildiğiniz gibi. 32 Sayılı Karar uygulanmak üzere Türk Parası Kıymetini Koruma Kanunu diyelim ki ihdas edildiğine göre ve halen yürürlükte olduğuna göre, 32 Sayılı Karara uygun hareket edilmediği iddiası ile Türk Parası Kıymetini Koruma Kanunu hakkında herhangi bir işlem yapılabilir mi bugün itibarıyla 32 Sayılı Karar yürürlükte olduğu sürece? İsmail bey sorunun cevabını alabilirsem memnun olacağım.

Bir konuyu açıkladım mı/ sanıyorum onu hızlı geçtim. Döviz alım belgesi yerine ihracat bedeli kabul belgesi getirildi diye açıklamada bulundu. Benim değerlendirmem, bu konuda katkım şu şekilde olacak. Birçok firma banka kanalıyla dövizleri getirdiği halde, ihracat bedellerini kapatmakta sorun yaşandı. Bu belge zamanında bağlanmadığı için cezalı duruma düşen mükellefleri rahatlatmak için yapılmış kısmi af kapsamında bir düzenleme olduğunu düşünüyorum. Bir katkı olsun diye bunu belirttim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler sayın YILDIRAN. Teşekkür ederiz. Talha APAK bey var, buyurun.

TALHA APAK

Evet sayın Başkan merhaba. Tüm arkadaşlara merhaba diyorum. Sunumu yapan arkadaşlara da teşekkürlerimi sunuyorum. Önce İsmail Hakkı beyin sunumuyla ilgili kısa bir, iki değerlendirme yapmak istiyorum.

Bilindiği gibi, 32 Sayılı Karar kapsamındaki ihracat bedellerinin yurda getirilmesi ve 32 Sayılı Karara bağlı diye hükümlerin uygulanması konusunda yıllardır çok ciddi sorunlar yaşandı. Gerek mükellefler nezdinde, gerekse muhasebe işlemleri ve bu işlemleri denetleyen Yeminli Mali Müşavir meslek mensubu arkadaşlarımla yaşadığı çok ciddi sorunlar var. Şöyle ki, istisna kapsamında olan birkaç ülke dışında az önce sayın İsmail Hakkı ekrana getirmişti. Üç tane ülke dışında diğer tüm ülkelerde dövizlerin getirilmesinin usul esasları bir zorunluluk kapsamında, ancak geldiğimiz noktada o üç ülke dışında başka ülkelere de ihracat bedeli dövizlerin getirilmesiyle ilgili ciddi sıkıntılar var. O ülkelerin kapsam dışında tutulması, daha doğrusu istisna kapsamı dışında tutulması ihracat bedellerinin kapatılmasıyla ilgili sorunların halen devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Kambiyo mevzuatında ciddi bir düzenleme yapılarak, konunun güncellenmesinde ihtiyaç var. Hepiniz Yeminli Mali Müşavir olarak şirketlerin hesaplarını denetlerken bilançolarında, defter kayıtlarında, mali tablolarında çok ciddi miktarlarda ihracat bedellerinin yabancı para cinsinden alacaklarının halen devam ettiğini görüyoruz.

Bunları sorduğumuzda, “bu ihracat bedelleri geldi, kapandı, ama kayıtlarda gözüküyor”, “peki nasıl geldi”, “elden aldık, bir şekilde de kapattık, benim böyle alacağım yok, ama defter kayıtlarında duruyor”. Tam tersi ise, “yurtdışından bazı alacaklarımız var, ama bir türlü alamıyoruz, bunu nasıl kapatacağız”. Kapatılmasıyla ilgili usul esaslar çok net, İsmail bey de bahsetti. Banka aracılığıyla getirilmesi, gümrük kanalıyla getirilmesi veya çek ile tahsil edilmesi. Bunların dışında “elden aldım”, “kapalıçarşıdan döviz getirdim, döviz bürosuna bozdurdum”, bunlar yok artık.

İhracat bedellerinin kapatılmasına ilişkin siz yurtiçinde bile bir miktar döviz götürseniz bu ihracat kapamada kabul edilmiyor. Dolayısıyla kambiyo rejiminin öngördüğü şekilde bu üç yoldan getirilmesi dışında, döviz getirilmesi kabul edilmiyor. Ama bunun dışında getirildiği halde, kapatıldığı halde, halen kayıtlarda devam edip, ciddi miktarda kur artışıyla değerlendirme sonucu kur farklarının gelir tablolarına yansıdığı ve bunların ciddi sorunlara yol açtığı, hatta bazı işletmelerin “KDV iadesi almıyorum, herhangi bir incelemem ve teyidin de söz konusu olmadığından ben bunu muhasebe kayıtlarında kapattım”.

Az önce Durmuş Bey de sordu zannedersen. Bu durum aynı zamanda bizim YMM Tebliğinde KDV raporlarında dövizlerin getirilmesiyle ilgili bilgi verilmesi kısmı da var. Muğlak bir ifade olarak aldık. Bazı daireler bunu arıyor, bazı daireler de hiç bunu aramadan, “bu hüküm artık bir şey ifade etmiyor” deyip raporda yer verilmeyen durumlar da var.

Yine az önce İsmail bey bahsetti, DAB zorunluluğu kaldırıldı 01 Ocak 2020’den itibaren İhracat bedellerinin getirilmesi zorunlu olduğu halde DAB’a bağlanma zorunluluğu kalmadığına göre, o zaman raporlarda da bu duruma yer vermenin bir anlamı kalmadı. Durmuş beyin söylediği bu durum da netliğe kavuşmalı.

Öte yandan bilanço kayıtlarında, defter kayıtlarında gözükmediği halde, uygun kapatılmayan dövizlerin ve ihracat bedellerinin kapatılmasıyla ilgili kambiyo rejiminin güncel hale getirilmesinde ihtiyaç var.

Buna benzer daha birçok konuda henüz netleşmemiş ve ciddi sorunlara yol açan konuları sıralamak mümkündür. Ben sadece zaman almamak için kambiyo rejiminde 32 Sayılı Kararın güncellenmesinde büyük fayda olduğunu ifade etmek istedim.

Diğer arkadaşımız Meltem hanımın sunumunun tamamını dinlemedim, ama bahsettiği kanun dün geç saatlerde Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilerek Resmi Gazetede yayınlanmayı bekliyor, yapılandırma ile ilgili kanun, çok kapsamlı bir kanun. Kamuoyunun çok merakla beklediği kayıtların düzeltilmesine ilişkin matrah artışı, kasa, stok ve benzerleri bu kanunun kapsamında, daha sonra nasıl gündeme getirilir, onu bilemiyoruz..

Yapılandırma çok geniş kapsamlı düzenlenmiş bulunuyor. Orada ben yanlış anlamadıysam Meltem hanım, Kurumlar Vergisinin % 5 indirimiyle ilgili düzenlemenin de yer aldığını söyledi. Dün gece geç saatlerde bu hüküm kanundan çıkarıldı. Kurumlar Vergisinin % 5 puan indirim yetkisini Cumhurbaşkanlığı'na verilmesini ve benzeri ilgili kararı ilgilendiren birkaç husus, sendikaları ilgilendiren birkaç husus bu görüşme sırasında kanundan çıkarıldı. Bu haliyle kanun netleşmiş, bitirilmiş oldu. İlave edilecek başka bir beklenti kalmadı. Ve diğer beklentiler artık başka bahara diyelim.

Sunumu yapan arkadaşlara tekrar teşekkür ediyorum, hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Çok teşekkür ediyoruz. Sayın Vildan ŞAKRAK, evet Vildan hanım söz sizde. Vildan hanım sana sonra söz vereyim o zaman, üstat size söz verelim buyurun sayın Öcal KURDOĞLU.

ÖCAL KURDOĞLU

Efendim şimdi bu ülkeye giren dövizlerin banka kanalıyla gelme meselesi, son derece önemli bir iş. Yani somut olarak anlatayım isterseniz. Rusya'yla büyük bir ticari işimiz var. Gelişmekte olan bir ticaretimiz var. Bu ülkenin kendine göre sorunları var. Türkiye'deki müşterinin asla bir Rus'a veresiye bir mal teslim etmesi mümkün değil. Bir transferde % 15 civarında para almasını öngörüyor, masraflı yani. Adam oradan buraya para gönderirken bir % 15 gidere katlanmak zorunda. Onun için bunlar gelip Türkiye'de parasını ödeyip, mal alıp, ihraç ettiriyoruz, yani o şekil yürüyor işlem. Bu döviz bürosu kanalıyla geliyor veya adam valizine koyuyor geliyor, Şimdi benim müşterim teklif edebilir mi? "sen deklare edip getirsen", "hayır, ben bunu deklare ettirmek istemiyorum" diyor adam. Sen vermezsen mal, gidip komşuya ondan alıyor, yani bu işte bir esneklik lazım. Biliyorsunuz, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı uygulaması, bu deklare etme meselesi, bu 32 Sayılı Kararla da ilgisi yok, ayrı bir bakanlığın yürüttüğü bir işlem. Önce kaldırdı, sonra tekrar koydu, bir daha kaldırdı, bir daha koydu, yani ülke ayrımı 32 Sayılı Kararda var, ama döviz deklaresi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın uygulamasıyla ilgili bir iş.

Şimdi banka tabii elden getirilen döviz taahhüt hesabında nazara almıyor. Yani ihracat kabul belgesi düzenlemiyor bunu için, "siz havaleyle getirmediğiniz, bu para elden geldi" diyor. İhracat gerçekleşmeyince bankaya süresinde gelmeyince ihbarda bulunuyor. Bu sorunun bir şekilde halledilmesi gerekiyor. Bu ülkenin ihracata ihtiyacı var. Yani nedir sorun? Rus'un parasıyla ne alakamız var? İhracat yapacaksa valizine koyduysa, getirdiyse, parasını da verdiyse mesele kapanmıştır. Yani ben onu niye takip edeyim? Bankadan getirsin, % 15 fazla versin, ülkesinde bilmem ne yapsın? Pratik hale getirilmesi lazım, bu kadar bu işin peşine kim düşüyor? Ne olacak bu iş? İlla bankadan havale gelmesiyle, elden gelmesinin ne farkı varmış? Üstelik ihracatı

artık Türk Lirası yapabiliyorsunuz, yani liberal bir ekonomimiz var. Serbest bir ekonomimiz var. Adam dövizle satmış, TL'yle de satabilir Rusya'ya.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Öcal üstat öneri getiriyorsunuz, valla ben yapmadım, onu söyleyeyim, benim işim değil onu söyleyeyim. Üstat teşekkür ederiz, teşekkürler. Buyurun sayın Hamit ÖZTAŞKIN.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Sayın AKTAN çok teşekkür ederim. İsmail Hakkı beye, Meltem hanıma da çok teşekkür ederim, çok güzel bir sunum oldu. Ben kısaca vaktinizi almadan şunu ifade edeyim, sizleri sağlıklı görmek beni çok mutlu etti. İsmail Hakkı beye birinci sorumu soruyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN: Hamit bey beklemiyor muydun sen bizi böyle sağlıklı?

HAMİT ÖZTAŞKIN

Bekliyordum ama diğer Yönetici arkadaşları da görürsek çok daha memnun olacağız, ama onları galiba karşılıklı göremiyoruz.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Arkadaşlar burada, Başkan konuşmasını yaptı, gitti, diğerleri buradalar.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Peki, selamlarımızı iletiyoruz. Sizlerin yüzlerini görmek bizi mutlu etti. Sayın İsmail Hakkı GÜNEŞ hocama şöyle sormak istiyorum;

Bildiğiniz gibi, Türk parası veya dünya paraları 1944'den sonra Amerika'nın New Hampshire Eyaletinde bulunan Bretton Woods'da, bir Birleşmiş Milletler anlaşması yapılmıştı. Bretton Woods Anlaşmasına göre, neticesinde bir Dünya Bankası kurulmuş. Uluslararası Para Fonu, IMF olarak bütün dünyadaki paraları kontrol etme şeklinde bir anlaşma yapmışlar. Bu anlaşmanın içerisinde özellikle bir tanesi de değer karşılığı altın şeklinde yapılmıştı. O tarihlerde bir ons altın 35 Dolar, ya da 1 Dolar, 888 gram altına isabet edecek şekilde yapılmıştı. Daha sonra bu anlaşmalar altın karşılığı para basım, dolar karşılığı para basılmasına evrildi. Madem İsmail Hakkı parayla ilgili uyarıyor. Ben de bunun biraz tarihçesini söylemek istiyorum.

Bildiğiniz gibi 1981 yılında Amerikan Dolar'ı, Japon Yen'i, Alman Mark'ı, İngiliz Sterlin'i bağlanmıştı. Sistemin uyulması için, ödemeler bilançosu açıklarını kapatmak

için veya bunun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla istediği kaynaklara ek olarak, kendilerine tanıyan IMF'ten kredi alabilmek zorunda. Satın alanın % 25'ini alsın, % 75'ini de gerektiğinde belirli sınırlar içerisinde kredi kullanabilmektedirler. Bir uluslararası para birimi olarak çalışmalar sürdürülmektedir.

Şimdi bildiğiniz gibi bu ülkeler kendilerini korumak için bazı dövize yönelmektedir. Özellikle Türk halkı da dövize yönelmektedir. Bunlardan bir tanesi Türk halkının kendisini korumak amacıyla dövize yönelmesini önlemek, iki, daha iyi tedbirler alınması lazım, özellikle fiyat istikrarı sağlanması lazım. Hâlbuki fiyat değil, piyasa istikrarı, piyasa istikrarı sağlamak zorundadır yöneticiler. Onun için altın karşılığı olan paralar artık küresel tabir ettiğimiz bazı kurumlar tarafından, bazı kişiler tarafından özellikle hepinizin bildiği gibi, bu biraz korkulacak şey gibi olacak ama ülkeleri devamlı borçlandırmaktadırlar. Bu borç sistemiyle, tüketim ekonomisini yönlendirmek lazım. Birkaç sene öncesine kadar sokaklarda bize kredi kartı veriyorlardı. İnsanları tüketime alıştırmak için. Bu durumda baktılar ki artık tüketim ekonomisi ve borçlandırma ekonomisi biraz sıkıntıya düşmeye başladı. Bunun yerine alternatif olarak şimdi kripto paralar çıkmaya başladı. İnsanlar kendini korumak amacıyla sayın Masum TÜRKER de konuyu çok iyi bilirler ama, insanların yapacakları başka bir şey kalmadı. Bir takım bakanlar dahi Türkiye'ye gönderildi. Bunu açıkça söyleyeyim, Kemal DERVİŞ de Türkiye'ye geldi. Bunlar bir takım çalışmalar yaptı ama, maalesef Türkiye daha kötüye gitti.

Bu durumda Türk Parası Değerini Koruma Kanununa göre, kripto paraya karşı ne gibi tedbirler alınabilir? Madem buradasınız bunu da bize cevaplandırın. Türk parasını koruma amacımız değil mi? Bu arada döviz alımı bu durumda nasıl düzenlenebilir? Birinci sorum bu, bilmiyorum anlatabildim mi?

İkinci sorum da Meltem hanıma, basit bir soru. Meltem hanıma şöyle bir soru yöneltiyorum. Anayasa'nın malum eşitlik ilkesi var. Şimdi stopaj vergileri ne oldu? % 20'den % 10'a düşürüldü. Bu kiralayan aleyhine bir tasarruf oldu piyasada. Bu arada beyanname vermek zorunda olanlar, gelirleri de beyan etmek zorunda olan kiralayan mağdur duruma geçmektedirler. Kiralar bildiğiniz gibi net ve brüt olarak yapılmakta. Acaba kendilerini korumak amacıyla, kirada % 10'a kadar bir orantı kurup, brütten düşürerek bir orantı kurabilirler mi?

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler sağ olasın. Ramazan hoca var biliyorsun yani, onun duygusunu bıraktın, Aydın Üniversitesi'nden.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Hocalarımız bu olay genelde makro düzeyde, ama biz makro düzeyde basit şeylerle uğraşıyoruz. Dünya nereye gidiyor, biz nereye gidiyoruz?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Yani kötü anlamda değil, onu söylemeye çalışıyorum, gayet de güzel. Teşekkür ederim. Vildan ŞAKRAK hanım buyurun.

VİLDAN ŞAKRAK

Üstadım sizi ve katılımcı üstatları ve diğer katılımcıları saygıyla selamlıyorum. Meltem hanım ve İsmail beye de çok teşekkür ediyorum. Çok güzel sunumları oldu. Özellikle Meltem hanımını kutluyorum. Bir Yeminli Mali Müşavirin kızı olarak ayrıca kutluyorum. Benim sorum İsmail Hakkı beye olacak.

32 Sayılı Karar kapsamında bir şekilde parayı mükellefler getiriyor ve DAB yaptırıyorlar bazıları, özellikle Afrika'dan veya Orta Doęu ülkelerinden. Bu 32 Sayılı Kararla yapılmayan DAB'larla nihai olarak karşılaşacakları ceza ne olacak bu mükelleflerin, hiçbir şekilde yaptıramadılar DAB'ı diyelim? Sorum bu. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Teşekkür ederiz, buyurun.

ERDOęDU ÖZ

Teşekkür ederim, gayet iyi bir toplantı oldu. Benim soracağım soru İsmail Hakkı beye, şöyle;

Son değişikliğe göre ihracat bedellerinin bankaya bozdurulmak zorunluluğu kaldırıldı. Daha önce bankaya bozdurma işlemi yapmış olanlar vergi dairesinde takip edilmekte. Bu takip işlemi devam edecek mi? Yani bu kaldırıldı, geçmişe şamil mi, değil mi? Ben bunu soracaktım. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Biz teşekkür ederiz, sağ olasınız. Başka soru var mı? Soruların hepsini almışız. O zaman şimdi sırayla size daha çok soru geldi. İsmail Hakkı bey arkadaşımız buyurun. Ama bu arada sayın Masis YONTAN'ın da sorusunu alalım. Evet, Masis bey buyurun, görüntünüzü görelim lütfen.

MASİS YONTAN

Hepinize çok teşekkür ediyorum. Meltem hanıma, hocama çok teşekkür ediyorum. Bugün daha henüz yayınlanmadı ama başka konular da vardı. Katma Değer süresini uzattılar. Bu tür tahsilâtları, aklınıza ne geliyorsa hepsini koymuşlar yapılandırmaya.

Şimdi DAB'a gelince İsmail üstadıma çok teşekkür ediyorum. Çok güzel anlattı. Şimdi DAB'a bağlanmak değil, burada esas olan ihracat bedellerinin yurda getirilmesidir. Bakın "ihracat bedellerinin yurda getirilmesi", DAB ayrı bir olay. Yani siz parayı getirmişseniz, artık bu para yurtdışından gelmiştir. Bankada döviz olarak bulunuyor. Şu andaki uygulama. Yani biraz önce söylediler, sıkıntı nerede? Sıkıntı Irak, Suriye, İran'da, bu ülkelerden gelen paralarda, yapılan ihracatlarda bir sıkıntı var. Bu sıkıntıyı da nasıl aşılıyorlar? Şu anda Türkiye'de İstanbul'da iki tane banka Kuveyt Türk ve Albaraka, bakın Arap bankası da yapmıyor.

Şimdi bir sıkıntı daha var. Sıkıntı da ihracat da....

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Masis bey sesiniz kesik kesik geliyor. Sanırım bilgisayarınız da bir problem var.

MASİS YONTAN

Sayın Başkan, şu anda burada yaşadıklarımız, bakın yani bunlar yeminli olarak ve bu söylediklerim bunlar kısa zamanda yaşadıklarımız şeyler. Herkese teşekkürler ediyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, teşekkürler, sayın Başkan. İsmail Hakkı bey sizden başlayalım.

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Teşekkürler sayın Başkanım. Sondan başlayayım, sayın Genel Başkan, sayın YONTAN üstadımızın söylediği, zaten sunumumuzda "döviz alım belgesi" değil, Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkında ihracat bedellerinin yurda getirilmesi hakkında yapılan düzenlemelerdeki süreç, ben de katılıyorum. O bir teferruat, ihracat beyan formu da onun üzerine oluşturuldu.

Bir yazılı soru var, çok da güzel, bununla başlayayım müsaade ederseniz. Soru şu saygıdeğer üstatlarım;

"Türkiye'de yerleşik tam mükellef bir şirketin, Türkiye'de yerleşik ortağından döviz olarak borçlanması, bu kararda geçen hizmet sözleşmesi kapsamında değerlendirilebilir mi? Yani bu şirket ortağından döviz olarak borç kullandığında veya değişiklik öncesi borçlarını Türk parasına çevirmeden döviz olarak takip edebilir mi? Bu gider sayılır mı?"

Soruyu soran üstadıma teşekkür ediyorum. Dövizli sözleşmeler ve dövize endeksli sözleşmelerle ilgili olarak yine bu salonda bir sunum yapmıştım. Hem o bilgilerimi tazelememe imkân sağladı, hem de sorunuza yanıt vereyim net ve kısa cümlelerle.

Biraz önceki sunumumuzda birinci düzenleme olarak esas aldığım 04 Eylül 2018 düzenlemesinden on gün sonra, 85 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlandı ilgili Resmi Gazetede. Bu 85 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararında aynen şu

şekildeydi, işbu kararnameden itibaren Türkiye Cumhuriyeti'nde bir takım istisnalar dışında" onlardan bahsetmeyeyim çok uzun. Odamızın sayfasında sunum geçmişte vardı. Döviz söyleşmeleri düzenlenemez. Dövizde endeksli düzenlemeler düzenlenemez. Eğer öteden beri düzenlenmiş ise, otuz iş günü içerisinde Türkiye Cumhuriyeti parasından çevrilmesi gerekir, şeklinde Cumhurbaşkanlığı 85 Numaralı Kararda yer aldı. Bu işlemin yapılması gerekir. Sorunuzu tamamlayıcı olarak bu açıklamayı yaptım. Eylül 2018'deki düzenlemeden on gün sonra yapılan bir düzenlemedir. Bir kere 85 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararına aykırı olur.

İki, sorunuzda belirtmediniz. 5520 Sayılı Kanunda getirilen transfer fiyatlandırması ve ilişkili kişilerle yapılan iş ve işlemlerle ilgili çekinceye burada girmeyeyim. Ama sorunuz Cumhurbaşkanlığı Kararına aykırı bir durumdur. Dolayısıyla takip edilmemesi gerekir. Türk parasına çevrilmesi gerekir.

Sondan başlayarak devam edeyim, bu yazılı soruyu böyle cevapladıktan sonra. Erdoğan üstadım "geçmişe şamil mi" diye sordu. Hoşgörüsüyle üstadımın söylüyorum. Bildiğiniz üzere Türk Vergi Sistemi ve Türk Ceza Sistemi kural bazlıdır. İlke bazlı değildir. Ne demek kural bazlı? Mutlak suretle vergi düzenlemeleri ve cezai düzenlemeler kanunla korunması gerekir. Burada bir de Genel Hukuk Kuralı vardır. Her türlü düzenlemeler lehe olarak yorumlanır. Geçmişe yönelik yapılacaksa, aleyhte olmaz. Dolayısıyla geçmişe şamil mi? Lehe ise geçmişe şamildir, aleyhte ise geçmişe şamil olmaz. Genel hukuk kuralıdır, evrensel normdur bu. Ama bu ülkemizde nasıl uygulanır? O konuyu bilmiyorum, yorum yapmamayım.

Şimdi bir soru, Durmuş YILDIRAN üstat ve Yeşim ERTUĞRUL üstadımla beraber sormuş olduğu üç soruyu, kısaca toparlayayım.

32 Sayılı Karara aykırı işlem ne olur? Yani biz bir şekilde parayı getirmesek ne olur? Çok kısa, 23 Nolu slaytta ayrıntılı şekilde yazıyor. 16 Ocak 2020 tarihli 19 Sayılı Merkez Bankası Genelgesinde, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karara aykırı davranışlar 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetinin Koruma Hakkında Kanunla ilgilidir ve ilgili vergi dairesi başkanlıkları yerel düzeyde vergi dairesi müdürlükleri Cumhuriyet Savcılıklarına Türk Parasının Kıymetinin Koruma Hakkındaki Kanuna muhalefetten suç duyurusunda bulunması gerekir. İhbar müessesesini çalıştırması gerekir, ne zaman? 90 günlük sürenin sonunda. Bunu da bu şekilde yanıtlamış olayım.

Yine yazılı bir soru daha var, ona da yanıt vereyim. Durmuş YILDIRAN üstadın döviz alım belgesinin ihracat kabul belgesini yine aynı şekilde Öcal KURDOĞLU üstadımız da sordu. Şöyle ifade edeyim, iki soruyu birleştirerek.

Döviz Alım Belgesinin yerine getirilen İhracat Bedeli Kabul Belgesi, döviz alım belgesinin üst perdesi şeklinde düzenlemeleri içerir. Bir başkası iki üst de diyebilir, üç üst de diyebilir. Şöyle ki, İhracat Kabul Belgesinde Talha üstadım da bahsettiği, yurda getirilen para nakit beyan forum, yani deklare şeklinde gelmişse, slip varsa, çek

varsa, bunları beyan etmek gerekir. Yurda getirilen belgenin, bakın döviz alım belgesi demiyorum. Yurda getirilen belgenin, bu ifade bana aittir, katılmayabilirsiniz. Döviz alım belgesinin eşdeğeri ya da bir üst belgeyle belgeleştirilmiş halidir. Ayrıca yapılan ihracat bedelinin Gümrük Çıkış Beyannamesiyle ilgili bütün bilgileri, bir üst tutarını, yani satış tutarını da içerdği için, gelen bedelle kalan bedelin kıyasını da gösterir. Varsa getirilemeyen bedellerin mücbir sebep dâhilinde ise, banka müdürlükleri ve kambiyo müdürlükleri nezdinde terkin edilebilecek koşulları taşıyorsa terkin müessesesine, vergi dairesine bildirmek rücu ise, mücbir sebep koşulları taşıyorsa, mücbir sebep koşullarının varlığını da yazabileceğimiz bir belgedir diye, bunu da söylemiş olayım.

Hamit ÖZTAŞKIN üstadımın kripto paraya 32 Sayılı Karara göre ne gibi bir düzenleme yapılabilir? Bilmiyorum üstadım, bilseydim söylerdim yani.

Son cümlem, şahsıma yönelik söylemiş olduğunuz güzel sevgi dolu sözcüklere saygıyla, sevgiyle, minnet sözcüklerimle karşılık olarak kabul edin lütfen. Teşekkür ediyorum, başta sayın Başkanıma, birlikte sunum yaptığım meslektaş üstadıma, Oda Yönetimi'ne, sizlere saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, Meltem hanım bir dakika. Şimdi şu soruyu ekleyeceğim, birisi Öcal KURDOĞLU üstadın sorusu şu. Rusya'dan çantayla para getirdim. O üç ülke hariç, hani İran, Suriye vesair falan hariç. Dövizle ben para getirdim. Bankaya gittim. "nedir bu" dedi, "kardeşim al gümrük çıkış beyannameleri, ben bunları Rusya'ya ihraç ettiğim malların bedeli, bavulla getirdim, deklare etmedik gümrüğe". Şimdi bu döviz yani yurtdışından getirilmiş ihracat bedeli sayılacak mı, sayılmayacak mı?

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Evet, şimdi birkaç perspektifte biraz da sermaye piyasaları ve finans düzenlemeleri dışında bir üst pencereden yanıt vermeye çalışayım. Eğer para 200 bin doların üstüyse, MASAK'a suç duyurusunda bulunabilirler. Yani şüpheli işlem, şüpheli varlık, şüpheli para diye ilgili bankanın MASAK'a suç duyurusunda bulunması gerekir. Ama suç duyurusunu yanlış anlamayın, direkt suçlamaya yönelik değil. Şüpheli işlem olarak bildirimde bulunması gerekir.

ÖCAL KURDOĞLU

Adam getirmiş mal alıyor kardeşim, ne MASAK'ı, ne demek yani bu?

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Çok çok afederseniz, ben uygulamayı söylüyorum. Ben yasal düzeni bildirdiğim için mi aferin diyorsunuz yani? Aferininize teşekkürler, karşılık vermiyorum, ama düzeni yapan ben değilim. Ben de sizin gibi uygulamacıyım.

ÖCAL KURDOĞLU

Yani adama TL ihracatına izin veriyorsun, mevzuatın var. Bırak dövizle ihracat yapmış, ben bunu kabul etmiyorum. TL'yi nasıl kabul ediyorsun peki?

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

O zaman size bir şey söyleyeyim. Ben kambiyo genel müdürü değilim. Sayın Masum TÜRKER ekonomiden sorumlu Bakan'ken,

ÖCAL KURDOĞLU Kazanıyorsunuz, ne yapıyorsunuz yani, sıkıntı mı bu iş?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Tamam, tamam üstat, üç banka, üç ülke dışında sizin bahsettiğiniz, bu zaten bir öneri şeklinde ilgili kurullara iletilir. Sayın İsmail Hakkı GÜNEŞ arkadaşımızın beyan ettiği, sistem nasıl işler? Yani onu anlatıyor, böyle olacaktır diye bir şey yok. Teşekkür ederiz.

Bir şey daha var müsaade edersen. Yazılı soru, soru şudur; Şimdi şöyle dününün. Dar mükellef bir kurum Türkiye'de falan bir bankadan finans bölümünden döviz kredisi alamaz. Alması için Danıştay Kararı var. İşte 15 milyonun altında ise, eğer işte bu üç yıllıktır ihracat bedellerinde, vesair falan. Türkiye'de döviz gelirin yoksa gidip de bankalardan, finans kurumlarından döviz borçlanamazsın. Bunun esprisi budur. Düşünün ki bir anonim şirket, ortağından bir milyon dolar, üç milyon dolar alıyor. İki tuzel kişi olsa yine alamaz, ama gerçek kişi birisiyse, kredi alıyor, borç alıyor. Dolayısıyla burada yani belki şeylik olabilir ama benim bakış açımdan herhangi bir sorun yoktur. Veya bu konu eğer bir sorun teşkil ediyorsa, yani idare böyle düşünüyorsa, bir gerçek kişi ortağından da, bak "gerçek kişi" diyorum, ortağından da borçlanamaz. Onu anlarım. Ama şu anda bir anonim şirket, bir limited şirket ortağından bir milyon dolar, iki milyon dolar alabilir, yani bu şirket ortağından döviz olarak borç kullandığında veya bir değişiklik öncesi döviz borçlarını Türk parasına çevirmeden döviz olarak tahsil ettiğinde bu kararı ihlal etmiş olur mu?

Sonuçta şunu söylüyorum, Türkiye'ye açık bulunan şirketler herhangi bir şekilde dövizle borçlanamazlar, döviz borçlarının belli şartları var, o şartlar yoksa borçlanamazlar. Ama gerçek kişilerden borçlanabilir mi? Evet, borçlanabilir, şu andaki mevzuata göre yasal bir engel yok. Teşekkür ediyorum. Evet buyur İsmail Hakkı arkadaşım.

İSMAİL HAKKI GÜNEŞ

Talha üstadım katkı olarak sundu. Eksik olan iki cümleyle tamamlayayım. Cumhurbaşkanı'na verilen beş puan Kurumlar Vergisini indirim yetkisi yasadan çıkartıldı. Bir istisnai durum var. Sermaye Piyasası Kurulu'na göre halka arz olmuş şirketlere, yani borçları kota edilmiş şirketlere iki puanlık indirim düzenlemenin içerisinde var. Borçları kota edilmiş şirketler, arz olunan şirketler Kurumlar Vergisini iki puan eksik olarak tahakkuk ettirilir.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

DİNLEYİCİ Bir katkıda bulunabilir miyim acaba?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN Buyurun.

DİNLEYİCİ

Öncelikle teşekkür ediyorum üstatlara sunumları için. Yanlış hatırlamıyorsam bu 3256 Nolu 2019'da çıkan tebliğde bu DAB'a bağlama mevzuuyla alakalı geçmişe sirayet edebileceğini, mükellefin lehine olan hükümlerin uygulanabileceğini belirtmişti. Bu 30 bin dolar ve altı, bu daha önce yurda getirilen ancak DAB'a bağlanmayan ihracat bedelleriyle alakalı, DAB'a bağlanma mecburiyetinin kalktığını hatırlatmak istedim, bu bir.

İkincisi, geçmiş düzenlemeden de tam hatırlamıyorum ama İran, Suriye gibi ülkelerden, Suriye'den özellikle paranın getirilme mecburiyeti yok. Irak gibi ülkelerden de Türkiye'deki herhangi bir bankaya beyan ekinde verdiğiniz zaman, o ihracat karşılığı olarak gösteriliyor.

Teşekkür ediyorum ilginize de.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Sağol teşekkürler. Meltem hanım siz buyurun.

MELTEM KIRDÖK AK

Sondan başlayayım. Hamit ÖZTAŞKIN üstat bir soru sormuştu, gayrimenkul kiralamasındaki stopaj indirimiyle ilgili.

Evet, haklısınız, maalesef kiralayan açısından net ücret tutarı değişmedikçe böyle bir dezavantaj olacak. Evet, kiralama yapanların bir avantajı var ama gayrimenkul sahibi yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verdiğinde mahsup edebileceği vergi tutarı azalacak. Herhalde Ağustos tarihinden sonra kimse sözleşmeleri de değiştirmez bu yüzden, böyle bir dezavantaj yaşamayacak.

Diğer soru, İrfan Hüseyin YILDIZ üstadımdan, çok teşekkür ediyorum. Bu dönemin ihtirazi rapor hazırlanmasıyla ilgili, bir nihai ana işletme ve vekil işletme kararları

var. Şimdi nihai ana işletme, bir daha hatırlatmak istiyorum. Çok uluslu işletmenin normalde mukim olduğu yerde konsolide raporlar yapmak zorunda kalacak şirket olarak tanımlanmış. Dolayısıyla kimse bunu çok uluslu işletmeler grubunda hakim işletme, onu nihai işletme olarak nitelendirebiliriz. Bunları iki bazlı raporu illa ki nihai işletmenin yapması gerekmiyor. Bu işletme bir vekil işletme de tayin edebilir. Ve o vekil işletme raporu sunabilir.

Bunun dışında her ikisinin de içinde olmadığı durumlar olacaktır. Büyük olasılıkla da böyle olacaktır ve ülkemiz içerisinde birden fazla şirkete de ortak olabilirler. Bu durumda da yine tebliğde buna yer verilmiş. Bir şirket adına, ya da tüm şirketler adına ülke bazlı raporu hazırlayıp idareye sunuyor.

Teşekkür ederim değerli sorularınız için.

İRFAN HÜSEYİN YILDIZ

Pardon Meltem hanım soruma tam cevap alamadım. Bakın hâkim işletme yok % 50, 50 ortaklar. Dahil etmiyorlar % 50, 50 oldukları için.

MELTEM KIRDÖK AK Yani şöyle, Türkiye içerisinde iki tane şirketten mi bahsediyorsak?

İRFAN HÜSEYİN YILDIZ

Hayır, Türkiye içinde bir işletme var. ortağın biri yabancı, biri Türk, ama % 50, 50 ortaklar. Mesela yabancı grup da konsolidasyona düşürdüğü işletmeyi dahil etmiyor, Türk de dahil etmiyor ve ülke bazlı raporlama formunu da verme mecburiyetleri yok. Yani hakim işletme yok.

MELTEM KIRDÖK AK Yani hakim işletmenin olmadığı durumda

İRFAN HÜSEYİN YILDIZ Araştırın bu çok önemli.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkürler, teşekkürler. Yani toplantının başında da ifade ettiğimiz gibi, bu toplantıların amacı konuların tartışılması, yoksa herhangi birimizin herhangi birimize bir şey anlatması falan değil. Hepimiz Yeminli Mali Müşaviriz. Hepimiz bu konulara, her birimiz kadar en azından vakıfız. Bu konuların tartışılmasında büyük fayda var. Yani geçmişten gelen bir alışkanlık. Bu amaçla, ben de diyorum ki bu toplantılardan önemli kazanımlar, katkılar, faydalı sonuçlar elde edebiliyoruz, ya da edeceğiz, onu bilmiyorum artık. Bütün bu toplantılarımız, notlarımız ve tartışmalarımız zaten bizim Oda'nın sitesinde mevcut. Oradan alıp, değerlendirmek, işte tartışmak, konuşmak, gerektiği zaman. Zannediyorum bir şeyler yapıldı. Arkadaşlar bu toplantı iyidir diye

düşünüyorum. Bu pandemi döneminde böyle bir konferans yapmak,önemli gibi geliyor bana.

DİNLEYİCİ Elinize ağızınıza sağlık, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Biz de teşekkür ederiz. Öcal KURDOĞLU üstat siz şimdi şöyle algılayın. Sana şimdi mevzuat anlatılıyor. Yoksa burada kanun yazmıyoruz. Merkez Bankası yapılabilir, bankaları konuşuruz. Ama onun dışında...

ÖCAL KURDOĞLU

Yazmadığını biliyorum da sıkıntı şu; Bahsettiğim firma 350 kişi çalıştıran bir firma, Geçen ay 14 milyarlık ihracatı, bunun bir kısmı Rusya'dan. Yani biz hep insanlara önce bir sahte kapıyla bakıyoruz. Görüş Türkiye'de böyle. Bu adam her halde bir şey yapıyor yani, öyle değil ama hemen yok MASAK'tı, yok bilmem şunu karşıladı, kardeşim ne alakası var. Adam Kahramanmaraşta fabrikası var, ip üretiyor. Yani ben sinirleniyorsam, bu ülkenin bunlara ihtiyacı var, bu yatırımcılara. Başkalarına olmayabilir, arkadaşlar bunun hali iyi olabilir. Ama bu ülkenin istihdama, işadama ihracata ihtiyacı var. Ve bir gerçek var. Bu adam paraya valizle getirdi diye içeri mi atacağız şimdi adamı? Yani olur mu hiç?

BAŞKAN İBRAHİM AKTAN

Teşekkür ediyoruz. Hayli yararlı bir toplantı olmuştur. Tekrar görüşmek dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. Konuşmacı arkadaşlarıma ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarıma çok teşekkür ederim katkılarından dolayı, görüşmek dileğiyle.